

Erstatningsnævnet

Årsberetning

2006

Erstatningsnævnet
Civilstyrelsen, Gyldenløvesgade 11, 2. sal, 1600 København V
Telefon 33 92 33 34 Telefax 39 20 45 05
erstatningsnaevnet@erstatningsnaevnet.dk
www.erstatningsnaevnet.dk

1	Indledning	5
2	Lovgrundlaget og nævnets sammensætning	5
3	Sekretariatet og sekretariatets arbejde	6
4	Talmæssige oplysninger vedrørende 2006	6
5	Opfyldelse af nævnets og sekretariatets mål for 2006	9
6	Hvad betaler nævnet erstatning for?	10
7	Konkrete afgørelser fra nævnet	10
7.1	Indledning	10
7.2	Offererstatningslovens § 1 – lovens område	11
7.2.1	Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven	11
7.2.2	Særligt om plejepersonales mv. tilskadekomst i arbejdstiden	14
7.2.3	Direkte og indirekte skadelidte	15
7.2.4	Årsagssammenhæng og påregnelighed	16
7.2.5	Straffelovsovertrædelser begået i udlandet	17
7.2.6	Afslag fordi formueskade ikke erstattes	18
7.3	Offererstatningslovens § 6 a	18
7.3.1	Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko	18
7.3.2	Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt	19
7.4	Offererstatningslovens § 10	20
7.4.1	For sen eller manglende politianmeldelse	20
7.4.2	Medvirken til politiets opklaring af sagen	21
7.4.3	Krav ikke gjort gældende i retten	22
7.5	Offererstatningslovens § 13 – toårsfristen	22
7.6	OFFERERSTATNINGSLOVENS § 14, stk. 1, – SAGENS OPLYSNING FOR NÆVNET	23
7.7	Erstatningsansvarslovens § 1	24
7.7.1	Helbredelsesudgifter	24
7.7.2	"Andet tab"	25
7.8	Erstatningsansvarslovens § 2	26
7.9	Erstatningsansvarslovens § 5	27
7.9.1	Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde	27
7.10	Erstatningsansvarslovens § 7 – fastsættelse af erhvervsevnetabserstatning	28
7.10.1	Fastsættelse af årsløn	28
7.11	ERSTATNINGSANSVARSLOVENS § 12 – ERSTATNING FOR BEGRAVELSESUDGIFTER	29
7.12	Erstatningsansvarslovens § 13 – Erstatning til ægtefælle eller samlever .	29
7.13	Erstatningsansvarslovens § 18	30
7.14	Erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1 og 2, - tortgodtgørelse	31
7.14.1	Frihedsberøvelser	31
7.14.2	Forbrydelser mod kønssædeligheden mv.	32
7.15	Erstatningsansvarslovens § 26 a – godtgørelse til efterladte	34

7.16	Forældelse	35
-------------	-------------------------	-----------

Bilag:

1. Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2006
2. Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2006 fordelt på erstatningsposter
3. Oplysninger om meddelte afslag i 2006
4. Oplysninger om afslagsgrunde i 2006

1 INDLEDNING

Efter Erstatningsnævnets forretningsorden skal nævnet hvert år inden den 1. juli afgive en beretning til justitsministeren om nævnets virksomhed i det foregående år. Beretningen skal offentliggøres.

Denne beretning foreligger hermed for året 2006. Beretningen redegør for nævnets sammensætning samt nævnets og sekretariatets arbejde i løbet af beretningsåret. Beretningen indeholder desuden resumé af en række konkrete afgørelser fra nævnet til belysning af nævnets praksis ved administrationen af lov om erstatning fra staten til ofre for forbrydelser – i det følgende offererstatningsloven.

Det er Erstatningsnævnets håb, at beretningen kan medvirke til at udbrede kendskabet til offererstatningsloven, og til hvordan den administreres.

Beretningen er tillige tilgængelig på Erstatningsnævnets hjemmeside www.erstatningsnaevnet.dk, hvor også beretningerne for 1999–2005 og en del materiale om nævnet i øvrigt er tilgængeligt.

2 LOVGRUNDLAGET OG NÆVNETS SAMMENSÆTNING

Erstatningsnævnet blev etableret i 1976. Nævnet træffer afgørelser vedrørende ansøgninger om erstatning i henhold til offererstatningsloven, lovbekendtgørelse nr. 688 af 28. juni 2004.

Nævnet består af tre medlemmer og har i 2006 haft følgende sammensætning:

- ❖ Landsdommer Michael Lerche (formand)
- ❖ Ankechef i Ankestyrelsen Karen de Brass (efter indstilling fra Socialministeren), og
- ❖ Advokat Klaus Kastrup-Larsen (efter indstilling fra Advokatrådet).

Som stedfortræder for formanden har landsdommer Otto Hedegaard Madsen været udpeget. Ankechef Henrik Horster har været udpeget som stedfortræder for ankechef Karen de Brass og advokat Mads Krarup som stedfortræder for advokat Klaus Kastrup-Larsen.

Nævnet er med virkning fra den 15. oktober 2004 organisatorisk placeret under Civilstyrelsen, der er en styrelse under Justitsministeriet. Civilstyrelsen ledes af direktør Nina Koch.

Nævnet har i 2006 afholdt 11 møder, hvorunder der er behandlet omkring 160 sager. Nævnets medlemmer har herudover modtaget omkring 735 sager i cirkulation, jf. afsnit 3 nedenfor.

3 SEKRETARIATET OG SEKRETARIATETS ARBEJDE

Sagsbehandlingen i nævnet varetages af et sekretariat, der er stillet til rådighed af Justitsministeriet.

Sekretariatet sørger for sagernes forberedelse, herunder i fornødent omfang udarbejdelse af et resumé af sagen og en indstilling til nævnet om sagens afgørelse. Når en indstilling er udarbejdet, vurderes sagen af sekretariatschefen og herefter af nævnet, enten ved cirkulation af resuméet og indstillingen blandt nævnets medlemmer eller på et møde. I henhold til forretningsordenen kan visse sagstyper afgøres af formanden alene uden forelæggelse for nævnet. En række sager kan desuden afgøres af sekretariatschefen alene uden forelæggelse for formanden eller nævnet. Endelig har den enkelte sagsbehandler en vis adgang til selv at afgøre en række nøje afgrænsede sager.

Sekretariatet har i 2006 været ledet af sekretariatschef, cand. jur. Rasmus Blaabjerg. Sekretariatet har i 2006 desuden bestået af 7-9 juridiske fuldmægtige, 3-4 kontorfunktionærer samt et antal juridiske studerende. Desuden har 1-3 fuldmægtige fra Justitsministeriets departement gjort delt tjeneste i nævnet ca. 1 dag om ugen hver. Om de nærmere personalemæssige forhold i sekretariatet i 2006 henvises der i øvrigt til afsnit 4 nedenfor.

Ledende overtandlæge, lic. odont. Troels B. Folkmar, Viborg Sygehus, har i 2006 været tilknyttet nævnet som tandlægekonsulent.

4 TALMÆSSIGE OPLYSNINGER VEDRØRENDE 2006

Erstatningsnævnet har i 2006 modtaget i alt 3.475 nye sager mod 3.437 nye sager i 2005. Der er således i 2006 sket en beskedent stigning i antallet af indkomne nye sager i forhold til 2005.

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af modtagne ansøgninger i årene 2002-2006:

	2002	2003	2004	2005	2006
Modtagne ansøgninger	3.292	3.280	3.150	3.437	3.475

Det er i 2006 lykkedes at reducere antallet af ikke ekspederede sager¹ meget væsentligt, idet antallet heraf ved udgangen af 2006 udgjorde 173. Ved udgangen af 2005 udgjorde det tilsvarende tal 1.253. Antallet af ikke ekspederede sager er således ved udgangen af 2006 reduceret med 86 pct. i forhold til udgangen af 2005.

¹ Det vil sige sager, hvor Erstatningsnævnet endnu ikke har påbegyndt sagsbehandlingen.

Tabellen nedenfor viser udviklingen i antallet af ikke ekspederede sager ved årets udgang i perioden 2002-2006:

	2002	2003	2004	2005	2006
Ikke ekspederede sager ultimo året	1.168	444	948	1.253	173

Samtidig er liggetiden nedbragt betydeligt, således at den tid, der går fra en sag modtages i Erstatningsnævnet, til sagsbehandlingen påbegyndes, ved udgangen af 2006 maksimalt udgjorde 1½ måned mod 7 måneder ved udgangen af 2005.

I 2006 traf Erstatningsnævnet 5.629² afgørelser. For de sager, i hvilke nævnet traf endelig afgørelse i 2006, udgjorde den gennemsnitlige sagsbehandlingstid³ 136 dage, svarende til ca. 4,5 måneder. I 20 pct. af sagerne traf nævnet afgørelse senest 18 dage efter modtagelsen af sagen i nævnet. 50 pct. af sagerne blev afgjort senest 90 dage, dvs. 3 måneder, efter sagens modtagelse i nævnet, og 80 pct. af sagerne var afgjort inden 221 dage, ca. 7 måneder.

Oplysningerne om sagsbehandlingstiderne i Erstatningsnævnet i 2006 viser forholdsvis lange sagsbehandlingstider i en større del af sagerne. Oplysningerne afspejler således det forhold, at der i begyndelsen af 2006 fortsat var en ophobning af uekspederede sager i Erstatningsnævnet med deraf følgende lange liggetider. Sagerne med forholdsvis lange sagsbehandlingstider vil i øvrigt ofte være mere komplicerede og omfatte korrespondance med ansøger, ansøgers advokat, indhentelse af lægelige eller økonomiske oplysninger, herunder evt. fra andre myndigheder mv.

Da det, som det fremgår ovenfor, i løbet af 2006 er lykkedes at nedbringe antallet af ikke ekspederede sager meget betydeligt, er sagsbehandlingstiderne i den sidste halvdel af 2006 væsentligt lavere end sagsbehandlingstiderne for hele 2006. I perioden fra den 1. juli til den 31. december 2006 – hvor Erstatningsnævnet har truffet 3.111 afgørelser – udgør den gennemsnitlige sagsbehandlingstid således alene 117 dage, svarende til knap 4 måneder. 20 pct. af sagerne blev afgjort allerede inden for en sagsbehandlingstid på 16 dage, 50 pct. af sagerne blev afgjort inden for en sagsbehandlingstid på 67 dage, svarende til godt 2 måneder, og 80 pct. af sagerne blev afgjort inden for en sagsbehandlingstid på 163 dage, godt 5 måneder.

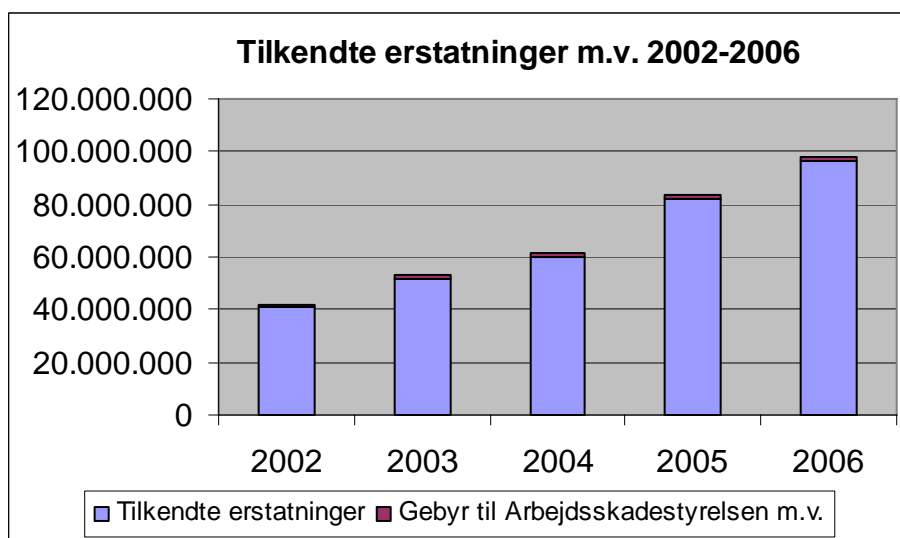
² Antal afgørelser omfatter her både nævnets endelige afgørelser (5405), hvor nævnet ved afgørelsen tog udtømmende stilling til erstatningskravet, og delafgørelser (224), hvor nævnet alene traf afgørelse vedr. en del af erstatningskravet, mens en anden del af kravet f.eks. afventede yderligere dokumentation el.lign.

³ Civilstyrelsens nye fælles journalsystem, som blev implementeret i begyndelsen af januar 2006, gør det bl.a. muligt for Erstatningsnævnet fremover at redegøre for sagsbehandlingstiden i nye sager. Det har før 2006 alene været muligt for Erstatningsnævnet at redegøre for sagernes liggetid – dvs. den tid der går, fra sagen modtages i nævnet, til nævnet påbegynder sagsbehandlingen – men ikke den tid der går, fra sagen modtages i nævnet, til nævnet afslutter behandlingen af sagen.

Erstatningsnævnet har som nævnt ovenfor i hele 2006 løbende nedbragt sagsbehandlingstiden, hvorfor sagsbehandlingstiden ultimo 2006 vil være endnu kortere end gennemsnittet for perioden 1. juli til 31. december 2006.

Nævnet har i 2006 tilkendt erstatning med i alt 96.593.159 kr. Hertil kommer gebyrer til Arbejdsskadestyrelsen, honorarer for lægeerklæringer mv. med i alt 1.557.874 kr. Tilsammen 98.151.033 kr. Erstatningsbeløbene udbetales ikke direkte fra Erstatningsnævnet, men udbetales efter nævnets anvisning af vedkommende politimester/politidirektør. Rigspolitiet har oplyst, at der i 2006 er udbetalt i alt 115.323.772 kr. inkl. renter⁴. Det er endvidere oplyst, at det i medfør af offererstatningslovens § 17 i 2006 er lykkedes politiet at inddrive i alt 9.455.384 kr. fra skadevolderne, svarende til 8,2 pct. af det beløb, der inkl. renter i alt er udbetalt i 2006 til ansøgerne via politiet.

Udviklingen i de udbetalte erstatninger i årene 2002-2006 fremgår af figuren nedenfor.

Som bilag til årsberetningen er endvidere vedhæftet et skema, der viser fordelingen på de enkelte erstatningsposter mv. af den udbetalte erstatning fra staten i 2006.

Da Erstatningsnævnet organisatorisk er placeret under Civilstyrelsen, har sekretariatet ikke nogen særskilt bevilling. Oplysninger om Erstatningsnævnets økonomiske forhold i 2006 skal derfor søges i Civilstyrelsens årsrapport for dette år.

⁴ Ifølge Rigspolitichefen er det alene muligt at oplyse det samlede beløb *inkl. renter*, som politiet i 2006 har udbetalt i henhold til offererstatningsloven.

5 OPFYLDELSE AF NÆVNETS OG SEKRETARIATETS MÅL FOR 2006

Erstatningsnævnet, Civilstyrelsen og Justitsministeriet udarbejdede i september 2005 en handlingsplan for en varig nedbringelse af sagsbehandlingstiderne i Erstatningsnævnet. Med handlingsplanen blev der iværksat og tilrettelagt en række initiativer med henblik på at nedbringe antallet af ikke ekspederede sager⁵ i Erstatningsnævnet (sekretariatet) og fastholde en kort sagsbehandlingstid.

Målet med de samlede initiativer i handlingsplanen var at nedbringe antallet af ikke ekspederede sager i Erstatningsnævnet til under 450 sager ved udgangen af 2006.

Ved udgangen af 2005 udgjorde antallet af ikke ekspederede sager 1.253, og liggetiden – dvs. den tid der går, fra en ny sag modtages i nævnet, til sagsbehandlingen påbegyndes – udgjorde op til 7 måneder.

Sagsudviklingen i Erstatningsnævnet i 2006 har, som det fremgår ovenfor, været meget positiv, idet det er lykkedes at nedbringe antallet af ikke ekspederede sager, hvor sagsbehandlingen ikke er påbegyndt eller afsluttet, til væsentligt under det mål på 450 ikke ekspederede sager, som blev fastlagt i handlingsplanen fra september 2005. Ved udgangen af 2006 udgjorde antallet af ikke ekspederede sager således alene 173⁶.

Den meget positive sagsudvikling skyldes navnlig en midlertidig tilførsel af yderligere personalemæssige ressourcer til nævnets sekretariat i forbindelse med handlingsplanen. Der blev således i umiddelbar forlængelse af handlingsplanen tilført sekretariatet 3,5 juridiske fuldmægtige – så det samlede antal fuldmægtige udgjorde 7,5 – samt yderligere 2 deltidsansatte formiddagsfuldmægtige fra Justitsministeriets departement og en deltidsansat studerende. Der er i handlingsplanen fra september 2005 redegjort nærmere for den midlertidige styrkelse af sekretariatet. Sekretariatet er herudover i efteråret 2006 af Justitsministeriet og Civilstyrelsen tilført yderligere personalemæssige ressourcer, svarende til 1,5 fuldmægtige, således at sekretariatet ved udgangen af oktober 2006 bestod af en sekretariatschef, 9 fuldmægtige og 4 kontorfunktionærer, svarende til i alt 13,6 årsværk.

Endvidere har sekretariatet og Civilstyrelsen gennemført en række initiativer til forenkling og styrkelse af sagsgangene i Erstatningsnævnets sekretariat, der ligeledes må antages at have medvirket til den meget positive sagsudvikling. Sekretariatet har således foretaget en gennemgang og effektivisering af sekretariatets sagsgange, der er gennemført en forbedring af sekretariats støttefunktioner, og der er indført et nyt fælles it- og sagsbehandlingssystem i Civilstyrelsen. Hertil kommer, at sekretariatets medarbejdere i 2006 har udført et væsentligt merarbejde i forbindelse med bl.a. et antal arbejdsledetage samt særlige indsatsdage.

Det er i 2006 endvidere lykkedes at nedbringe sagsbehandlingstiden betydeligt, jf. afsnit 4 ovenfor. Sagsbehandlingstiderne bør imidlertid nedbringes yderligere, og Erstatningsnævnet vil derfor i 2007 fortsætte arbejdet hermed. Målet for 2007 er, at 80 pct. af sagerne skal være afgjort på maksimalt 120 dage i Erstatningsnævnets sekretariat, dvs. ekskl. den tid, der i givet fald evt. medgår til høring af Arbejdsskadestyrelsen.

⁵ Se note 1.

⁶ I årsberetningen for 2005 betegnede nævnet målsætningen for 2006 som ”meget ambitiøs”. Det er derfor særdeles tilfredsstillende, at målopfyldelsen er ca. 60 % bedre end forudsat i handlingsplanen fra september 2005.

Det bemærkes, at Erstatningsnævnet fra og med 2007 ikke længere vil registrere sagernes liggetid, men – i lighed med sammenlignelige nævn mv. – overgår til alene at registrere sagsbehandlingstiden, som må anses for at være det mål, der giver det mest retvisende billede af det sagsforløb, som opleves af borgerne som brugere af nævnet.

6 HVAD BETALER NÆVNET ERSTATNING FOR?

Erstatningsnævnet betaler erstatning for personskade som følge af overtrædelser af straffeloven og for visse afgrænsede personlige ejendele samt mindre kontantbeløb, der er blevet ødelagt, eller som mistes i forbindelse med straffelovsovertrædelsen. Nævnet betaler ikke i øvrigt erstatning for tingsskade, medmindre straffelovsovertrædelsen er begået af den personkreds, der er nævnt i offererstatningslovens § 3, der hovedsageligt omfatter personer, der er tvangsanbragt i institutioner under Kriminalforsorgen. Nævnet betaler ikke erstatning i forbindelse med færdselsforseelser, overtrædelse af ordensbekendtgørelsen, lokale politivedtægter eller andre lovovertrædelser, der ikke er omfattet af straffeloven.

I det omfang ansøgerens krav betales af skadevolderen eller arbejdsskadeforsikringen, betaler nævnet ikke erstatning. Dette følger direkte af bestemmelserne i offererstatningslovens § 7, stk. 1, og arbejdsskadeforsikringslovens § 77. Nævnet betaler heller ikke erstatning for konkrete udgifter, f.eks. helbredelsesudgifter og udgifter som følge af beskadiget beklædning, hvis disse udgifter dækkes af ansøgerens forsikringssselskab eller andre, jf. herved offererstatningslovens § 7.

I øvrigt betaler nævnet erstatning efter dansk rets almindelige regler. Det betyder blandt andet, at erstatningen udmåles efter reglerne i erstatningsansvarsloven, og at nævnet har mulighed for at nedsætte erstatningen eller helt lade den bortfalde, hvis ansøgeren har udvist en egen skyld, der berettiger til det.

7 KONKRETE AFGØRELSER FRA NÆVNET

7.1 INDLEDNING

I det følgende er refereret afgørelser, som nævnet har fundet er af mere almen eller principiel betydning. Som påpeget i tidligere årsberetninger, kan der ved en sådan gennemgang af udvalgte sager ikke være tale om noget repræsentativt udsnit af de flere tusind sager, som nævnet har påkendt i 2006.

For yderligere belysning af reglerne i offererstatningsloven og af Erstatningsnævnets praksis kan der f.eks. henvises til nævnets tidligere årsberetninger, der – for så vidt angår beretningerne for 1999-2005 – findes på nævnets hjemmeside samt til Gerd Sinding og Michael Lerche i Offererstatningsloven med kommentarer, 1. udg., 2005.

7.2 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 1 – LOVENS OMRÅDE

7.2.1 Nævnets stillingtagen til, om skaden skyldes en overtrædelse af straffeloven

Som omtalt ovenfor betaler nævnet kun erstatning for skader, der er sket som følge af en overtrædelse af straffeloven. Hvis dette spørgsmål ikke er afgjort ved dom, foretager nævnet en selvstændig vurdering af, hvorvidt den anmeldte hændelse falder inden for straffelovens område, både for så vidt angår det objektive gerningsindhold og det subjektive forsæt. Der er tale om en konkret vurdering i den enkelte sag under inddragelse af alle sagens oplysninger, herunder f.eks. vidneafhøringer, gerningsstedsundersøgelser, lægelige undersøgelser og tekniske beviser mv., der er tilvejebragt gennem politiets strafferetlige efterforskning.

N.j.nr. 06-520-02745 Den voksne ansøger søgte erstatning som følge af, at hun havde fået sprøjtet væske – enten i form af opvaskemiddel eller shampo – i øjnene af en 8-årig pige. Ansøgers og pigens forklaringer om episoden var indbyrdes modstridende. Ansøger havde forklaret, at pigen sprøjtede med noget væske i en plastflaske ved at trykke med begge hænder på flasken og rette strålen mod hendes ansigt. Pigen havde derimod forklaret, at hun tabte flasken på trappen, hvorved ansøger havde fået væske i ansigtet.

Nævnet fandt ikke, at det mod pigens forklaring kunne lægges til grund, at pigen havde haft forsæt til at begå vold ved at sprøjte væske i ansigtet på ansøger. Nævnet meddelte derfor afslag på erstatning, idet det ikke med tilstrækkelig sikkerhed kunne antages, at tilskadekomsten var sket ved en overtrædelse af straffeloven. Nævnet lagde ved afgørelsen til grund, at der ville have været tale om vold i henhold til straffelovens § 244, hvis pigen havde sprøjtet en skadelig væske i ansigtet på ansøger på den måde, som ansøger havde forklaret.

Nævnet er ikke bundet af politiets og anklagemyndighedens vurdering af, om der antages at være begået et strafbart forhold mod ansøger. Dette kan illustreres ved følgende afgørelser:

N.j.nr. 06-520-03535 Ansøger havde over for politiet forklaret, at skadevolder, som var en bekendt af ansøger, havde tildelt ansøger flere knytnæveslag i ansigtet. Politimesteren opgav i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, påtale mod skadevolderen med den begrundelse, at videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til, at den pågældende fandtes skyldig. Politimesteren lagde ved afgørelsen vægt på, at skadevolder havde erkendt at have tildelt ansøger slagene, men at dette var sket under udøvelse af lovlig nødværge, idet ansøger havde haft fat i armen på skadevolders kæreste. Politimesteren lagde endvidere vægt på, at de øvrige implicerede i sagen havde divergerende opfattelser af hændelsesforløbet, hvorfor det ikke var muligt præcist at fastlægge forløbet og dermed med sikkerhed vurdere, om volden var udøvet med forsæt.

Nævnet foretog en selvstændig vurdering af hændelsesforløbet og fandt, at der var tale om en straffelovsovertrædelse, jf. offererstatningslovens § 1, stk. 1, 1. pkt. Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at de implicerede parter i store træk havde forklaret enslydende om episoden, og at slagene efter skadevolders egen forklaring faldt efter, at ansøger havde sluppet taget i armen på skadevolders kæreste. Nævnet fandt endvidere ikke, at der var grundlag for at nedsætte erstatningen på grund af egen skyld, jf. offererstatningslovens § 6 a.

N.j.nr. 06-520-02881 Ansøger anmeldte til politiet, at hun havde været udsat for grov vold begået af sin ekskæreste og dennes nye kæreste. Politiet opgav påtale mod de udpegede gerningsmænd, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til, at de pågældende fandtes skyldige til straf. Politiet lagde i den forbindelse blandt andet vægt på, at der var meget forskellige forklaringer om omstændighederne omkring episoden, at ansøgers skader ikke svarede til den vold, som ansøger angav sig udsat for, og at ansøger om aftenen og natten forud for tilskadekomsten havde sendt flere SMS'er til ekskæresten, hvoraf fremgik, at ansøger savnede ham.

Efter en gennemgang af sagen fandt nævnet, at ansøger måtte anses for at have været udsat for en straffelovsovertrædelse ved episoden. Nævnet lagde herved vægt på ansøgers fysiske skader efter episoden, og at ansøgers samlever og dennes søn, der havde været vidne til episoden, havde forklaret, at ansøger var blevet udsat for vold. Selv om volden sandsynligvis ikke havde været helt af den karakter, som ansøger havde oplyst, anså nævnet således forholdet for omfattet af offererstatningsloven.

N.j.nr. 06-520-01997 En pædagog i ansøgers skolefritidsordning anmeldte til politiet, at ansøger havde fortalt, at skadevolder havde forsøgt at få sin tissemand op i hendes tissekone. Ansøger var på gerningstidspunktet 9 år gammel. Politiet efterforskede herefter sagen og foretog bl.a. afhøring af ansøger, dennes moder og den udpegede skadevolder. Skadevolder erkendte over for politiet at have rørt ansøger i skridtet. Politiet henlagde sagen, da skadevolderen ikke var fyldt 15 år på gerningstidspunktet.

Nævnet fandt på grundlag af afhøringsrapporterne samt de lægelige oplysninger i sagen, at det måtte anses for tilstrækkeligt sandsynliggjort, at ansøger var blevet krænket af skadevolder, og nævnet tilkendte derfor ansøger en godtgørelse for tort på 20.000 kr.

Hvis nævnet i forbindelse med sin vurdering af, om der foreligger en overtrædelse af straffeloven, ikke finder sagen tilstrækkeligt oplyst gennem politiets efterforskning, har nævnet bl.a. mulighed for at bede politiet om at foretage yderligere afhøringer af vidner mv. eller at gennemføre undersøgelser af gerningsstedet mv. Dette fremgår bl.a. af pkt. 8 i Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 28-08-2005 til politiet og anklagemyndigheden om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet.

Som eksempel herpå kan nævnes sagen **n.j.nr. 06-520-00839**:

Ansøgeren var nytårsnat blevet ramt af en raket, hvorved han pådrog sig et åbent benbrud. Politiet udledte på baggrund af vidneforklaringerne, at raketten havde bevæget sig i en vandret bane tværs over kørebanen, hvor den havde ramt en parkeret bil, ændret retning og ramt ansøger på benet, hvor den sprængte.

Nævnet fandt i forbindelse med behandlingen af sagen anledning til at anmode politiet om at foretage yderligere vidneafhøringer med henblik på belysning af omstændighederne omkring ansøgers tilskadekomst. I den forbindelse afgav yderligere 5 vidner forklaring til sagen. Ingen af vidnerne havde imidlertid set den skadevoldende raket blive affyret, og det kunne derfor ikke afklares nærmere, om nogen bevidst havde affyret raketten langs jorden, eller om raketten retning f.eks. skyldtes, at raketten var blevet afskudt fra en flaske, der var væltet. Der kunne således være tale om et hændeligt uheld i forbindelse med en vildfaren raket. Nævnet fandt det på denne baggrund ikke tilstrækkelig sandsynliggjort, at raketten bevidst var blevet affyret mod ansøgeren eller i øvrigt var blevet affyret under omstændigheder, hvorved ansøgerens tilskadekomst måtte anses for en straffelovsovertrædelse (f.eks. straffelovens § 249 om uagtsom legemsbeskadigelse eller § 252 om forsætlig fareforvoldelse). Nævnet afslog derfor erstatningskravet i medfør af offererstatningslovens § 1, stk. 1.

Nævnet har endvidere i flere tilfælde indhentet videooptagelser og lignende fra tilskadekomsten for selvstændigt at vurdere, om der var tale om en straffelovsovertrædelse over for ansøger. I et konkret tilfælde indhentede nævnet videobåndet fra politiets videoafhøring af et barn, der havde oplyst at have været udsat for et seksuelt overgreb, med henblik på at nævnet selv kunne vurdere forklaringens troværdighed:

N.j.nr. 06-520-01421 Ansøger, der på gerningstidspunktet var 14 år, var en mentalt retarderet pige, der fungerede på niveau med en 6-7-årig. Ansøger havde forklaret, at hun under taxakørsel fra en institution hjem til sine forældre var blevet udsat for krænkende udtalelser samt overgreb af taxachaufføren, som bl.a. havde befølt ansøger uden på tøjet. Politiet foretog videoafhøring af ansøger, men rejste ikke sigtelse mod taxachaufføren, idet chaufføren ca. 2 måneder efter episoden afgik ved døden som følge af en blodprop i hjertet.

Nævnet fandt, at der forelå en overtrædelse af straffeloven, jf. offererstatningslovens § 1, stk. 1. Nævnet, der i forbindelse med sagsbehandlingen havde indhentet og gennemset politiets optagelse fra videoafhøringen, lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøger ved videoafhøringen fremstod som meget troværdig. Nævnet lagde endvidere vægt på, at den forklaring om episoden, ansøger havde afgivet forud for videoafhøringen, stemte helt overens med de svar, ansøger gav på spørgsmålene fra den afhørende betjent under videoafhøringen.

Nævnet har ligeledes i enkelte tilfælde forelagt sager for Retslægerådet med henblik på, at rådet kunne udtale sig om, hvorvidt ansøgers skader ud fra en lægelig vurdering mest sandsynligt kunne antages at være opstået ved et voldeligt overfald eller ved en faldulykke.

Herudover har nævnet i begyndelsen af 2007 indgået aftaler med 3 speciallæger i henholdsvis neurologi, ortopædkirurgi og psykiatri om konsulentbistand i konkrete sager, hvor nævnet har behov for en lægelig vurdering af f.eks. årsagssammenhængen mellem ansøgers tilskadekomst ved en straffelovsovertrædelse og ansøgers fysiske eller psykiske skader.

7.2.2 Særligt om plejepersonales mv. tilskadekomst i arbejdstiden

Plejepersonale, pædagoger, skolelærere og andre personalegrupper med særlige omsorgsfunktioner mv., der kommer til skade, fordi en patient eller en elev mv. opfører sig voldsomt eller decideret voldeligt, udgør en særlig tilfældegruppe, jf. herved bl.a. nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.1.2. Da disse sager af behandlingsmæssige eller pædagogiske hensyn ofte ikke anmeldes til politiet, må de som regel afgøres på grundlag af ansøgerens egen beskrivelse af hændelsesforløbet. Erstatningsnævnet indhenter derudover normalt en udtalelse fra arbejdsgiveren, ligesom der ofte vil indgå beskrivelser af hændelsesforløbet fra kollegaer i nævnets afgørelsesgrundlag. Endvidere vil nævnet afhængig af sagens konkrete omstændigheder kunne anmode politiet om at foretage afhøring af yderligere vidner til episoden eller af skadevolder.

Nævnet tager på dette grundlag stilling til, om nævnet kan dispensere fra kravet i offererstatningslovens § 10 om politianmeldelse, jf. afsnit 7.4 nedenfor.

Hvis nævnet dispenserer fra kravet om politianmeldelse, skal der dernæst tages stilling til, om det hændelsesforløb, der kan lægges til grund, udgør en overtrædelse af straffeloven. En hændelse må, for at kunne anses for en straffelovsovertrædelse – og dermed omfattet af offererstatningsloven – være retsstridig, forsætlig og kvalificeret.

I den forbindelse må der tages hensyn til, at arbejde i plejesektoren og som pædagog mv. normalt involverer mere fysisk kontakt med personer end arbejde i andre brancher. Nævnet anser derfor ikke almindelig modstand i forbindelse med fastholdelse og lignende for at være retsstridig.

I kravet om forsæt ligger, at handlingen skal være "villet" i form af et bevidst angreb.

I kravet om, at handlingen skal være kvalificeret ligger, at der skal være tale om egentlig vold, mens småtjatteri, puf o. lign. som udgangspunkt ikke anses for at være omfattet af straffeloven.

N.j.nr. 06-520-00572 Ansøger fik under sit arbejde som social- og sundhedsassistent på et plejehjem tildelt et knytnæveslag i brystkassen af en beboer, der led af Alzheimers sygdom, og som var kendt for at kunne reagere voldsomt. Beboeren var udlænding og havde på grund af sygdommen ikke noget sprog. Episoden fandt sted, mens ansøger var i færd med at hjælpe beboeren fra badeværelset til stuen. Nævnet afslog ansøgers krav om erstatning som følge af episoden, idet nævnet efter de foreliggende omstændigheder ikke fandt, at ansøgers skade var forvoldt ved en forsætlig overtrædelse af straffeloven, jf. offererstatningslovens § 1, stk. 1. Ansøger anlagde herefter retssag mod Erstatningsnævnet med påstand om, at nævnet tilpligte-

des at anerkende ansøgers tilskadekomst som omfattet af offererstatningsloven.

Københavns Byret fandt det ikke godtgjort, at plejehjemsbeboeren havde haft det til domfældelse i en straffesag fornødne forsæt til at øve vold mod ansøger. Ansøger ankede byrettens dom til Østre Landsret, der stadfæstede byrettens dom, idet landsretten ikke fandt, at det kunne lægges til grund, at ansøger, hvis reaktion kunne være udtryk for, at han ikke ønskede ansøgers bistand, havde handlet med forsæt til at udøve vold mod ansøger.

N. j.nr. 06-520-00701 Ansøger arbejdede som pædagog på et plejehjem. På en vagt blev hun tilkaldt af kollegaer, idet en 72-årig mandlig dement beboer lå på gulvet på sin stue. Beboeren var aggressiv og ville ikke rejse sig. Ansøger fik imidlertid talt beboeren til ro, hvorefter beboeren bad ansøger om at følge sig ud på toilettet. Ude på toilettet tog beboeren pludselig fat i ansøgers arme og preskede hende op mod væggen, så hun var ude af stand til at røre sig, hvorefter han tildelte hende flere skaller og rystede hende frem og tilbage. Beboeren forklarede efterfølgende, at han i forbindelse med handlingen havde oplevet, at han var ved at blive kvalt med et tørklæde, hvorfor han slog fra sig i panik. Ifølge oplysninger fra plejehjemmet var beboeren, der ofte udviste en aggressiv adfærd, for psykisk syg til at være på et plejehjem.

Nævnet anså handlingen for at udgøre en forsætlig overtrædelse af straffeloven og dermed omfattet af offererstatningsloven. Nævnet lagde herved vægt på, at handlingen måtte anses for kvalificeret, forsætlig og retsstridig. Nævnet lagde endvidere vægt på, at handlinger af den pågældende karakter ikke kunne anses for at være en almindelig og forventelig adfærd fra plejehjemmets beboere, heller ikke konkret for ansøger.

7.2.3 Direkte og indirekte skadelidte

Nævnet betaler som udgangspunkt kun erstatning til ansøgere, der er direkte forurettede ved en straffelovsovertrædelse. Det vil sige, at man ikke kan få erstatning, hvis man blot har været vidne til en straffelovsovertrædelse. Man kan imidlertid have været så tæt på begivenhedernes centrum, at man som indirekte skadelidt alligevel er erstatningsberettiget. Der henvises herom til årsberetningen for 2003, afsnit 7.1.3.

I **n.j.nr. 06-520-01595** søgte ansøger erstatning for tabt arbejdsfortjeneste som følge af en langvarig depressiv tilstand opstået, da ansøger afværgede et knivoverfald på sin hustru. Ansøgers hustru, som også var ansøgers kompagnon i en fælles lægepraksis, blev truet med en kniv af en kvindelig patient. Ansøger befandt sig i sit eget konsultationslokale, da sekretæren råbte, at der var en person med en kniv hos ægtefællen. Ansøger løb til stedet og slog døren til hustruens konsultationslokale op. Her så han patienten stå med kniven i løftet arm et par meter fra hustruen. Ansøger greb fat i patientens arm, hvorved patienten tabte kniven, hvorefter ansøger fik lagt patienten på gulvet.

Der kan som udgangspunkt kun ydes erstatning efter offererstatningsloven til den direkte skadelidte ved en straffelovsovertrædelse. Nævnet fandt imidlertid, at ansøger havde været så tæt på begivenhedernes centrum, at ansøgers tilskadekomst ansås for omfattet af offererstatningsloven. Forholdet fandtes endvidere omfattet af offererstatningslovens § 1, stk. 1, 2. pkt., om personskade opstået i forbindelse med "forhindring af strafbare forhold."

N.j.nr. 06-520-03165 Ansøger var til fest på sit gymnasium, og stod på skadestidspunktet i indgangen og talte med en ven. Pludselig så han en pige komme løbende hen mod det sted, hvor han stod, efterfulgt af skadevolder. Skadevolder løb fægtende med en kniv efter pigen. Pigen løb forbi ansøger og forsvandt bag ham. Idet skadevolder passerede ansøger, blev ansøger ramt af kniven i højre skulder. Uanset at ansøgers tilskadekomst ikke kunne anses for opstået som følge af en forsætlig straffelovsovertrædelse begået direkte over for ansøger, fandt nævnet, at ansøger havde været så tæt på begivenhedernes centrum, at forholdet var omfattet af offererstatningsloven.

7.2.4 Årsagssammenhæng og påregnelighed

For at kunne få erstatning efter offererstatningsloven må der i overensstemmelse med de almindelige erstatningsretlige regler være årsagssammenhæng mellem den begåede straffelovsovertrædelse og skaden, ligesom skaden må være en påregnelig følge af straffelovsovertrædelsen.

N.j.nr. 06-520-01405 Ansøger, der var blevet udsat for et røveri, havde efterfølgende i løb forfulgt skadevolderne. Under ansøgers forfølgelse af skadevolderne snublede ansøger og beskadigede sin skulder.

Selv om der var årsagsforbindelse mellem den udøvede vold og ansøgerens efterfølgende fald i forbindelse med forfølgelsen af skadevolderne, afslog nævnet at betale erstatning for den personskade, der var opstået under forfølgelsen. Nævnet lagde derved vægt på, at skaden, der havde karakter af et hændeligt uheld, ikke kunne anses for at være en påregnelig følge af skadevoldernes adfærd.

N.j.nr. 06-520-03180 Ansøger blev som kioskejer udsat for forsøg på røveri. Skadevolder, som havde truet ansøger med en kniv, flygtede fra butikken, efter at ansøger havde kastet chokoladevarer i ansigtet på hende. Samtidig med at skadevolder løb ud af forretningen, var ansøger flygtet op ad trappen til ejendommens 1. sal. På vej op ad trappen faldt ansøger, hvorved hun brækkede en arm samt beskadigede sit ene knæ. Der var ikke tvivl om, at der var årsagssammenhæng mellem faldet under flugten fra gerningsmanden og skaderne. Nævnet fandt endvidere, at det måtte anses for påregneligt for skadevolder, at forurettede i umiddelbar forbindelse med røveriet var flygtet fra stedet på grund af frygt, og at forurettede derved faldt og kom til skade. Nævnet fandt derfor, at ansøger havde krav på erstatning i anledning af sine skader.

N.j.nr. 06-520-01654 Ansøger havde været udsat for vold, idet hun af skadevolder var blevet truet med en kniv samt klemt hårdt om halsen, hvorved hun havde været i livsfare. Ansøger forsøgte to måneder efter overfaldet at begå selvmord. Ansøger søgte bl.a. nævnet om godtgørelse for svie og smerte for en langvarig sygeperiode. Nævnet tilkendte på det foreliggende grundlag skønsmæssigt ansøger en godtgørelse for svie og smerte for 7 sygedage. Nævnet opfordrede samtidig ansøger til at dokumentere en eventuel længerevarende sygeperiode som følge af tilskadekomsten. Nævnet bemærkede dog, at der ikke ville kunne tilkendes godtgørelse i anledning af en eventuel sygeperiode som følge af ansøgers selvmordsforsøg, idet selvmordsforsøget ikke kunne anses for at være en for skadevolder påregnelig følge af overfaldet.

N.j.nr. 06-520-01930 Ansøger blev i september 1984 overfaldet af en ukendt gerningsmand, hvorved han pådrog sig adskillige tandskader. I perioden 1985 til 1999 søgte og modtog ansøger af flere omgange erstatning fra nævnet for udgifter til tandbehandling. I 2006 søgte ansøger om yderligere erstatning for udgifter til tandbehandling. Nævnet forelagde sagen for nævnets tandlægekonsulent som bl.a. udtalte, at den aktuelle tandskade ikke var en direkte følge af tilskadekomsten i 1984, men at skaden i lige så høj grad kunne tilskrives almindeligt slid på tænderne.

Nævnet afslog på den baggrund at tilkende erstatning for yderligere udgifter til tandbehandling, idet nævnet ikke fandt det tilstrækkeligt sandsynliggjort, at der var den fornødne årsagssammenhæng mellem tilskadekomsten og tandskaden.

7.2.5 Straffelovsovertrædelser begået i udlandet

Efter offererstatningslovens § 1, stk. 3, betaler staten kun i særlige tilfælde erstatning for skader, der er sket uden for Danmark, og kun, hvis ansøger har bopæl i Danmark, har dansk indfødsret eller gør tjeneste for en dansk udenrigsrepræsentation. Erstatning kan endvidere betales til ansøgere, der har bopæl i Danmark, og som kommer til skade i forbindelse med deres erhvervsudøvelse i udlandet. Bestemmelsen er ifølge forarbejderne tiltænkt et snævert anvendelsesområde.

N.j.nr. 06-520-00936 Nævnet afslog at udbetale erstatning til ansøger, der ombord på et SAS-fly i luftrummet over Heathrow, England, af en af ham ubekendt skadevolder var blevet tildelt et knytnæveslag i ansigtet. Ansøger, der tidligere havde været ansat i det pågældende luftfartsselskab, havde fået plads i flyets cockpit hos kaptajnen, der var ansøgers tidligere kollega. På et tidspunkt fik kaptajnen besked fra stewardesserne om, at en kvindelig passager var urolig. Umiddelbart inden indflyvningen til Heathrow bad kaptajnen ansøger om at gå ud og tale den kvindelige passager til ro. Ansøger henvendte sig derpå til den kvindelige passager, der slog ansøger i ansigtet.

Da straffelovsovertrædelsen måtte anses for begået i britisk luftrum, skulle sagen afgøres efter offererstatningslovens § 1, stk. 3.

Nævnet fandt ikke, at der forelå sådanne særlige omstændigheder, at nævnet på trods af, at handlingen var begået i udlandet, kunne udbetale erstatning, jf. offererstatningslovens § 1, stk. 3. Nævnet lagde herved bl.a. vægt på, at Arbejdsskadestyrelsen ikke på det foreliggende grundlag havde anset skaden for en arbejdsskade.

7.2.6 Afslag fordi formueskade ikke erstattes

Efter offererstatningsloven ydes der som udgangspunkt alene erstatning og godtgørelse i anledning af personskade.

I offererstatningslovens § 1, stk. 2, er der imidlertid givet skadelidte mulighed for – som tillægserstatning – at få erstatning for tøj og andre sædvanlige personlige ejendele, herunder mindre kontantbeløb, som skadelidte havde på sig, da personskaden skete.

Endvidere giver bestemmelsen i offererstatningslovens § 3 hjemmel til at yde erstatning for tingsskade ud over de i § 1, stk. 2, nævnte tilfælde, såfremt skadevolderen er omfattet af den særlige personkreds i § 3 (bl.a. personer, der er tvangsanbragt på institution under Kriminalforsorgen), som det offentlige menes at have et særligt ansvar for.

Erstatningen i henhold til offererstatningslovens § 1, stk. 2, og § 3 omfatter kun egentlig tingsskade. Formueskade opstået ved for eksempelvis bedrageri, underslæb, afpresning eller lignende forbrydelser kan derimod ikke erstattes i medfør af offererstatningsloven.

N.j.nr. 06-520-01400 Ansøgeren blev i forbindelse med opkrævning af en gæld på 20.000 kr. afpresset til at skaffe skadevolderen pengebeløb og formuegoder, der i værdi væsentligt oversteg det skyldige beløb. Ansøgeren søgte om erstatning for sit økonomiske tab som følge af den skete afpresning.

Nævnet afslog at tilkende ansøger erstatning, idet ansøgers tab ikke var omfattet af de skader, som nævnet kan tilkende erstatning for i medfør af offererstatningslovens § 1, stk. 1.

7.3 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 6 A

7.3.1 Nedsættelse på grund af egen skyld eller accept af risiko

Efter offererstatningslovens § 6 a finder dansk rets almindelige erstatningsretlige regler tilsvarende anvendelse, herunder reglerne om nedsættelse eller bortfald af erstatning på grund af skadelidtes medvirken til skaden eller accept af risikoen for skade.

N.j.nr. 06-520-01030 Ansøger søgte om erstatning som følge af, at skadevolder havde tildelt ansøger et slag i ansigtet samt spark på

kroppen. Umiddelbart forud for volden havde ansøger på motorcykel med lav fart bevidst påkørt døren på skadevolders brors bil, hvorved der skete en mindre tingsskade. Bilen havde holdt stille på det pågældende tidspunkt.

Nævnet vurderede, at der ikke forelå egen skyld eller accept af risiko i en sådan grad, at der var grundlag for at nedsætte erstatningen med henvisning til erstatningsansvarslovens § 6 a. Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøger ikke havde opført sig voldeligt over for skadevolder, men alene havde forvoldt mindre tingsskade ved påkørslen.

N.j.nr. 06-520-02596 Den mandlige tiltalte udgav sig på Internettet for at være en bestemt kvindes ekskæreste. Tiltalte forledte - under anvendelse af ekskærestens identitet - ansøger til at tro, at kvinden ønskede at indgå en aftale med ansøger om en "frivillig voldtægt". Ansøger var således uvidende om, at den pågældende kvinde ikke var bekendt eller indforstået med arrangementet. Ansøger modtog kørselsvejledning af tiltalte og indfandt sig herefter på kvindens bopæl. Ansøger opgav imidlertid sit forehavende, da kvinden modsatte sig den "frivillige voldtægt". Tiltalte blev bl.a. dømt for overtrædelse af straffelovens § 164, stk. 1 ved at have forårsaget, at ansøger blev anholdt og sigtet for voldtægt. Ansøger, der således havde været udsat for en straffelovsovertrædelse begået mod ham af tiltalte, søgte nævnet om erstatning og godtgørelse bl.a. for tort, forlænget uddannelse og tabt arbejdsfortjeneste.

Nævnet afslog ansøgningen i medfør af § 6 a i offererstatningsloven. Nævnet lagde vægt på, at ansøger ved at have indgået den usædvanlige aftale om "voldtægt" med en person, han ikke tidligere havde mødt - hverken personligt eller eventuelt via telefonen - måtte anses for at have forholdt sig accepterende til det forhold, at "voldtægten" muligvis ikke var frivillig.

7.3.2 Den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 6 a indebærer endvidere, at den almindelige erstatningsretlige tabsbegrænsningspligt finder tilsvarende anvendelse i erstatningssager i henhold til offererstatningsloven. Tabsbegrænsningspligten indebærer, at den, der har lidt skade som følge af en andens ansvarspådragende adfærd, har pligt til så vidt muligt at begrænse sit tab som følge af skaden.

I **n.j.nr. 06-520-04268** var ansøger i forbindelse med sit arbejde som eksportchauffør blevet overfaldet på en rasteplass i Spanien af en anden dansk lastbilchauffør. Ansøger fremsatte i den anledning over for nævnet bl.a. krav om godtgørelse for varigt mén og erstatning for tab af erhvervsevne.

Nævnet anså overfaldet, der var sket i arbejdstiden, for at være omfattet af offererstatningslovens § 1, stk. 3. Arbejdsskadestyrelsen havde forinden afvist ansøgerens arbejdsskadeanmeldelse med henvisning til, at den 1-årige anmeldelsesfrist var overskredet, hvilket

Ankestyrelsen efterfølgende tiltrådte. Uanset at nævnet anså ansøgningen om erstatning og godtgørelse for at være omfattet af offererstatningslovens § 1, stk. 3, meddelte nævnet afslag på ansøgningen, idet tilskadekomsten var sket i arbejdstiden, og forholdet derfor ansås for omfattet af lov om arbejdsskadesikring, jf. lovens § 77. Nævnet fandt ikke, at det forhold, at ansøgeren ikke havde opnået dækning fra arbejdsskadeforsikringen, idet arbejdsskaden ikke var blevet rettidigt anmeldt, kunne føre til et andet resultat. Nævnet henviste i den forbindelse til, at ansøger ved ikke rettidigt at have søgt dækning fra arbejdsskadeforsikringen ikke i fornødent omfang havde sørget for at begrænse sit tab.

7.4 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 10

7.4.1 For sen eller manglende politianmeldelse

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det en betingelse for at få erstatning fra staten, at straffelovsovertrædelsen er anmeldt til politiet uden unødigt ophold. Efter nævnets praksis anses dette som udgangspunkt for at være inden for 24 timer fra gerningstidspunktet.

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 2, kan bestemmelsen i stk. 1 fraviges, hvis forholdene taler for det. Dette kan f.eks. være tilfældet, hvis en ansøger på grund af sin tilstand, f.eks. bevidstløshed, har været ude af stand til at indgive politianmeldelse. I så fald regnes fristen for at indgive politianmeldelse først fra det tidspunkt, hvor det var muligt for ansøger at indgive anmeldelse. Også i andre tilfælde kan der på grund af sagens konkrete omstændigheder være grundlag for at se bort fra fristen, jf. nærmere årsberetningen for 2003, afsnit 7.4.1. Det vil normalt være en forudsætning for, at der kan bortses fra fristen, at ansøger i øvrigt har taget de nødvendige forholdsregler og f.eks. opsøgt skadestuen eller anden lægehjælp i umiddelbar forbindelse med skaden.

Frygt for repressalier er efter lovens forarbejder ikke en gyldig grund til at undlade at foretage politianmeldelse uden unødigt ophold.

Hvis det på trods af sen anmeldelse lykkes for politiet at identificere gerningsmanden, ser nævnet i almindelighed bort fra, at anmeldelsen ikke er indgivet uden unødigt ophold i henhold til offererstatningslovens § 10, stk. 1.

N.j.nr. 06-520-01177 Ansøger blev efter et voldeligt overfald lørdag kl. 24:00 indlagt på sygehus til observation og udskrevet dagen efter kl. 12:00. Ansøger anmeldte forholdet til politiet mandag kl. 10:30. Fristen i offererstatningslovens § 10, stk. 1, burde efter nævnets opfattelse regnes fra udskrivelsestidspunktet fra sygehuset. Anmeldelsen ansås derfor for at være rettidig.

N.j.nr. 06-520-00820 Den kvindelige ansøger, som var blevet dømt for drab på sin daværende kæreste, søgte om erstatning for de psykiske og fysiske skader, som hun i månederne op til drabet var blevet påført af kæresten. Overgrebene var ikke blevet politianmeldt. Under

straffesagen mod ansøger lagde landsretten ved strafudmålingen bl.a. vægt på, at ansøger inden drabet jævnlige blev slået af kæresten, som også tvang hende til sex, og at ansøger vurderede, at hendes eget og sønnens liv var i fare, samt at ansøger ikke mente, at det var muligt at få kæresten ud af sit liv ved at politianmelde ham. Ansøgeren havde i ansøgningen til nævnet angivet trusler om yderligere vold som årsag til den manglende politianmeldelse.

Efter lovens forarbejder, jf. betænkning nr. 751/1975, side 37, er frygt for repressalier ikke i almindelighed en gyldig grund til at undlade at foretage politianmeldelse uden unødigt ophold. Nævnet meddelte på den baggrund ansøger afslag på erstatning med henvisning til, at overgrebene ikke var blevet anmeldt til politiet, jf. offererstatningslovens § 10, stk. 1. Nævnet fandt endvidere ikke, at der i sagen forelå sådanne særlige omstændigheder som medførte, at nævnet kunne se bort fra den manglende anmeldelse.

N.j.nr. 06-520-00870 Ansøger blev under sit arbejde som eksportchauffør overfaldet i Napoli af en landevejsrøver, da ansøgeren var ved at låse døren op til lastbilens førerhus. Ansøgeren blev sparket samt tildelt slag med en kølle. Ansøger oplyste over for nævnet, at han umiddelbart efter overfaldet henvendte sig til en portner, som ringede til politiet. Portneren havde oplyst, at politiet ikke ville rykke ud til gerningsstedet, og at ansøgeren skulle se at komme ud af byen. Ansøger talte ikke selv med det italienske politi, og han kontaktede ikke det danske politi.

Nævnet meddelte afslag på ansøgningen om erstatning, idet forholdet ikke var anmeldt til politiet uden unødigt ophold. Nævnet fandt ikke, at der var oplysninger i sagen, der kunne medføre, at nævnet skulle se bort fra den sene anmeldelse. Nævnet lagde herved vægt på, at ansøgers tilskadekomst ikke var så alvorlig, at det ikke havde været muligt for ansøger selv at foretage politianmeldelse inden for 24 timer efter tilskadekomsten. Nævnet lagde derved vægt på, at ansøger umiddelbart efter overfaldet var i stand til telefonisk over for sin vognmand at berette om det passerede, ligesom han efterfølgende kørte bilen hjem fra Napoli til Danmark.

7.4.2 Medvirken til politiets opklaring af sagen

Kravet i offererstatningslovens § 10, stk. 1, om politianmeldelse antages endvidere at indebære, at ansøgeren skal have medvirket i fornødent omfang til politiets opklaring af sagen. Bevidst fortielse af oplysninger eller lignende modvilje mod at medvirke til sagens opklaring medfører således normalt, at der ikke kan tilkendes erstatning i henhold til offererstatningsloven.

N.j.nr. 06-520-01407 Ansøger blev overfaldet af tre mænd, som af fyrede skud mod ansøger og slog ham med en kølle/jernstang med åbent benbrud og brud på højre underarm til følge. Ansøger forklarede til politiet, at han kendte skadevolderne. Idet ansøger frygtede for sit liv, ønskede han imidlertid ikke at oplyse over for politiet, hvem skadevolderne var, eller hvorfor han var uvenner med dem.

Da det på grund af ansøgers manglende medvirken til sagens opklaring ikke var lykkedes politiet at finde og pågribe skadevolderne, afslog nævnet ansøgers ansøgning om erstatning med henvisning til principperne i offererstatningslovens § 10, stk. 1.

7.4.3 Krav ikke gjort gældende i retten

Efter offererstatningslovens § 10, stk. 1, er det tillige en betingelse for at få erstatning fra staten, at ansøgeren under en eventuel straffesag mod skadevolderen har nedlagt påstand om erstatning i retten.

I **n.j.nr. 06-520-00821** var ansøgers far blevet dræbt ved skud fra et oversavet jagtgevær på en restaurant. Ansøger, der på gernings-tidspunktet var 5 år, søgte om godtgørelse til efterladte efter erstatningsansvarslovens § 26 a.

Nævnet fandt, at ansøger havde været berettiget til godtgørelse efter § 26 a, men afslog ansøgningen, idet ansøger under straffesagen mod skadevolderen, hvor ansøger havde været repræsenteret ved bistandsadvokat, ikke havde nedlagt påstand om eller taget forbehold for at fremsætte krav om godtgørelse efter § 26 a. Nævnet anførte i afgørelsen, at der, idet der ikke blev nedlagt påstand i retten om godtgørelse til efterladte, jf. erstatningsansvarslovens § 26 a, kunne være tale om en ansvarspådragende fejl fra bistandsadvokatens side. Nævnet bemærkede i den forbindelse, at niveauet for § 26 a godtgørelse som udgangspunkt udgjorde 100.000 kr.

7.5 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 13 – TOÅRSFRISTEN

Medmindre der foreligger særlige grunde, kan Erstatningsnævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovovertrædelsen er begået. Det følger af fristreglen i offererstatningslovens § 13. Fristen kan fraviges, hvis der foreligger særlige grunde, f.eks. hvis ansøger først har fået kendskab til forbrydelsen lang tid efter, at den er begået. Efter nævnets praksis regnes fristen altid først fra det tidspunkt, hvor der foreligger endelig dom i sagen, eller, hvis sagen ikke har været behandlet ved domstolene, fra efterforskningen er afsluttet.

Nævnets praksis er i de seneste år strammet noget, således at der nu meddeles afslag på ansøgninger indgivet over to år efter endelig dom eller efterforskningens afslutning, medmindre der foreligger en god undskyldning for, at ansøgningen ikke er indgivet tidligere, jf. nærmere herom årsberetningen 2004, afsnit 7.6.

I **n.j.nr. 06-520-01541** var ansøger ved et overfald i februar 2000 blevet stukket med kniv flere steder på kroppen, herunder i brystet, hvorved den højre lunge klappede sammen. Ansøger var under straffesagens behandling i byretten repræsenteret af en bistandsadvokat, der fremsatte krav om erstatning. Ved dommens afsigelse den 14-06-

2000 udskød byretten erstatningskravet til civilt søgsmål. Byrettens dom blev af skadevolder anket til landsretten. Der var ikke beskikket bistandsadvokat for ansøger i forbindelse med landsrettens behandling af straffesagen, hvor ansøger ikke gentog kravet om erstatning. Landsretten afsagde dom i sagen den 05-12-2000, hvor byrettens dom stadfæstedes. I august 2005 kontaktede ansøger politiet for at søge om erstatning efter offererstatningsloven.

Nævnet afslog ansøgningen under henvisning til 2-års fristen i offererstatningslovens § 13. Ansøger gjorde over for nævnet gældende, at der var grundlag for at dispensere fra overskridelsen af lovens 2-års frist, idet politiet ikke havde ydet ansøger tilstrækkelig vejledning om offererstatningsloven. Nævnet bemærkede, at der ikke var tilstrækkeligt grundlag for at dispensere fra fristen. Nævnet lagde herved vægt på, at ansøger havde været repræsenteret af en bistandsadvokat under straffesagens behandling i byretten. I sådanne situationer kan manglende vejledning fra politiet om offererstatningsloven som udgangspunkt ikke medføre, at der dispenseres fra fristen i § 13. Endvidere lagde nævnet vægt på, at ansøgeren i perioden fra byrettens domsafsigelse i juni 2000 og frem til august 2005 hverken havde rettet henvendelse til bistandsadvokaten eller politiet for at få sagens status oplyst. Ansøger, der var påført alvorlig personskade, kunne ikke anses for at have været uvidende om sit erstatningskrav.

7.6 OFFERERSTATNINGSLOVENS § 14, STK. 1, – SAGENS OPLYSNING FOR NÆVNET

Bestemmelsen i offererstatningslovens § 14 udgør sammen med nævnets forretningsorden – jf. bekendtgørelse nr. 787 af 12. august 2005 – grundlaget for nævnets behandling af ansøgninger i henhold til offererstatningsloven.

Efter § 14, stk. 1, kan nævnet opfordre ansøgeren til at medvirke til sagens oplysning, herunder ved personligt fremmøde for nævnet, ved i tilfælde af personskade at lade sig undersøge af en læge og om fornødent, eventuelt ved indlæggelse, at lade sig undergive observation og behandling. Nævnet kan endvidere afkræve andre, der har kendskab til forholdene, oplysninger, der må anses for nødvendige. Nævnet kan herunder indhente sygehusjournaler eller udskrifter heraf.

Ved Justitsministeriets cirkulæreskrivelse nr. 9558 af 26. august 2005 om indsendelse af sager til Erstatningsnævnet mv., (pkt. 8), er det bl.a. præciseret, at nævnet i sager, hvor der undtagelsesvis kan være behov for yderligere oplysninger, er berettiget til at rette henvendelse til vedkommende politimester (politidirektøren) med henblik på, at der til brug for nævnets behandling af erstatningsspørgsmålet foretages yderligere undersøgelser i sagen, uanset at politiets efterforskning i sagen er afsluttet.

Nævnet vurderer i det enkelte tilfælde, om en sag er tilstrækkeligt oplyst gennem politiets dokumenter, eller om der f.eks. er behov for, at nævnet – eller nævnets sekretariat – indhenter og gennemser eventuelt yderligere materiale i form af lydband, video-

bånd eller lignende. Det vil endvidere efter omstændighederne blive overvejet, om nævnet skal bede politiet om at foretage yderligere undersøgelser i sagen.

Der henvises vedrørende eksempler fra nævnets praksis navnlig til afsnit 7.2.1. ovenfor, hvor der bl.a. omtales nogle konkrete sager, hvor nævnet gennem politiet foranstaltede yderligere undersøgelser og tilvejebragte yderligere oplysninger til brug for afgørelsen af erstatningssagen.

7.7 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 1

7.7.1 Helbredelsesudgifter

Nævnet kan i medfør af erstatningsansvarslovens § 1 tilkende erstatning for helbredelsesudgifter, såfremt der er tale om udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at få skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med skadelidtes helbredelse.

Helbredelsesudgifter omfatter først og fremmest udgifter til rimelige og nødvendige foranstaltninger, der har til formål at søge skadelidte helbredt, eller som står i forbindelse med helbredelsen af skadelidte. Det gælder således som udgangspunkt f.eks. udgifter til tandlægebesøg og psykologbehandling samt udgifter i forbindelse med transport til og fra behandlingen.

For så vidt angår udgifter til behandling *på privathospital el.lign.*, henvises der til nævnets årsberetning for 2005, afsnit 7.10.1.

Efter nyere retspraksis kan der – ud over den helt indledende behandling – ikke tilkendes erstatning for udgifter til behandling i form af bl.a. fysioterapi, medmindre der foreligger dokumentation for, at behandlingen har en varig helbredende effekt. Der kan således ikke tilkendes erstatning for fysioterapibehandling, der alene er smertelindrende.

Der kan fra retspraksis henvises til en utrykt dom fra Vestre Landsret af 14-10-2004: Appellanten (A), som også havde været udsat for en piskesmældslæsion, fandtes ikke berettiget til erstatning for behandlingsudgifter til fysioterapi, idet behovet ikke kunne anses for lægeligt dokumenteret. En speciallægeerklæring fremlagt under sagen fastslog, at der ikke i den lægefaglige litteratur fandtes bevis for, at kontinuerlig fysioterapi har nogen betydning for prognosen hos patienter med kroniske nakkesmerter. Af speciallægeerklæringen fremgik endvidere, at de fysioterapeutiske behandlinger i den konkrete sag havde medført kortvarig bedring, men ingen helbredende effekt.

N.j.nr. 06-520-00208 Ansøger blev i juni 2003 udsat for et overfald, hvorved han pådrog sig hjernerystelse og kæbebrud. I anledning af tilskadekomsten tilkendte nævnet bl.a. ansøger erstatning for udgifter til behandling hos fysioterapeut. I september 2006 rejste ansøger krav om yderligere erstatning for udgifter til behandling hos fysioterapeut. Nævnet afslog kravet, idet nævnet ikke fandt det sandsynliggjort, at yderligere behandling hos fysioterapeut ville have en varig helbredende effekt på ansøgers tilstand. Kravet var derfor ikke en helbredelsesudgift, som nævnet kunne er-

statte i medfør af erstatningsansvarslovens § 1. Nævnet lagde ved afgørelsen vægt på, at ansøger siden tilskadekomsten på grund af nakkesmerter og hovedpine havde været i behandling med medicin og periodevis i behandling hos fysioterapeut, og at ansøger kort tid efter tilskadekomsten havde modtaget 10 behandlinger, der ikke havde medført en forbedring, men derimod en forværring, af ansøgers tilstand.

7.7.2 "Andet tab"

I medfør af erstatningsansvarslovens § 1 kan der endvidere efter omstændighederne tilkendes erstatning for "andet tab", som skadelidte måtte have lidt som følge af tilskadekomsten.

Der kan således f.eks. tilkendes erstatning for forlængelse af uddannelse eller tab af skoleår. Det er normalt en forudsætning herfor, at det ved lægeerklæring samt erklæring fra uddannelsesstedet dokumenteres, at det er straffelovsovertrædelsen, der er årsag til forsinkelsen i ansøgers uddannelsesforløb.

I nævnets tidligere årsberetninger er refereret flere afgørelser vedrørende erstatning for tab af skoleår/forlængelse af uddannelse, jf. f.eks. ÅB 2001, afsnit 6.10. Nævnet har hidtil anvendt en praksis, hvorefter erstatning for tab af et halvt skoleår udgør 25.000 kr., og erstatningen for tab af et helt skoleår udgør 40.000 kr.

Nævnet har i 2006 som følge af en dom afsagt af Vestre Landsret haft anledning til at revurdere niveauet for erstatningen for tab af skoleår. I U2005.2590V tilkendte Vestre Landsret således sagsøgeren 35.000 kr. i erstatning for en forsinkelse af studiestart på 7 måneder. Vestre Landsret begrundede erstatningens størrelse med, at de hidtidige erstatningsbeløb, der havde baggrund i U 1991.570H, ikke var blevet reguleret i 10 år samt den almindelige prisudvikling i samfundet, hvorfor landsretten fandt, at der var grundlag for en generel forhøjelse af erstatningsbeløbene.

På baggrund af landsrettens dom har nævnet besluttet at regulere erstatningen for tab af skoleår, således at der fremover som udgangspunkt tilkendes 30.000 kr. for tab af et halvt skoleår og 50.000 kr. for tab af et helt skoleår.

Som andet tab er der endvidere efter en konkret vurdering mulighed for at tilkende erstatning for skadelidtes udgifter til ophold på krisecenter eller lignende.

I **n.j.nr 06-520-05032** afslog nævnet dog i medfør af erstatningsansvarslovens § 1 efter en konkret vurdering at dække ansøgers udgift til ophold på krisecenter. Under straffesagens behandling i retten forklarede ansøger, at ansøger og skadevolder forud for tilskadekomsterne havde boet sammen i 20 år. Der var 2 fællesbørn i forholdet. Ansøger var fraflyttet den fælles bopæl ca. 8 måneder forud for første overfald. Imidlertid var ansøger og skadevolder begyndt at ses af og til. Forud for begge overfald, der fandt sted på den tidligere fælles bopæl, havde skadevolder dog ikke været inviteret af ansøger. Ved det første overfald havde skadevolder indfundet sig hos ansøger, der selv

havde lukket skadevolder ind i lejligheden. Ved det andet overfald havde skadevolder låst sig ind i lejligheden ved brug af nøgle.

Ved vurdering af spørgsmålet om erstatning for ansøgers udgift til ophold på krisecenter lagde nævnet navnlig vægt på, at ansøger og skadevolder forud for tidspunkterne for tilskadekomsterne ikke var samlevende, samt at ansøger selv gav skadevolder adgang til sin lejlighed i forbindelse med første overfald. Nævnet lagde endvidere vægt på, at skadevolder var i besiddelse af nøgle til ansøgers lejlighed, men at ansøger kunne have inddraget nøglen fra skadevolder eller have udskiftet låsen i døren til lejligheden. Endelig lagde nævnet vægt på, at ansøger i retten havde forklaret, at skadevolder og ansøger nu havde genoptaget samlivet. Nævnet fandt på den nævnte baggrund efter en samlet vurdering ikke, at ansøger kunne anses for at have været nødsaget til at tage ophold på et krisecenter, således som det måtte kræves, såfremt forholdet skulle kunne anses for omfattet af begrebet "helbredelsesudgifter" i erstatningsansvarslovens § 1.

Der kan fra nævnets praksis endvidere henvises til den i årsberetningen 1999, afsnit 5.12, omtalte sag n.j.nr. 608/1999, i hvilken nævnet tilkendte erstatning for ansøgers ophold på et kvindehjem, idet opholdet ifølge ansøgers læge havde været nødvendigt for ansøgers helbredelse.

7.8 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 2

Efter erstatningsansvarslovens § 2 ydes der erstatning for tabt arbejdsfortjeneste for tiden fra skadens indtræden, indtil skadelidte kan begynde at arbejde igen. Må det antages, at skadelidte vil lide et varigt erhvervsevnetab, ydes erstatning indtil det tidspunkt, hvor det er muligt midlertidigt eller endeligt at skønne over skadelidtes fremtidige erhvervsevne.

N.j.nr. 06-520-00836 Ansøger blev, mens han sejlede i en robåd, beskudt to gange af en ukendt gerningsmand, der befandt sig på land. Ansøger blev ikke ramt af skuddene. Ansøger, der til daglig arbejdede som buschauffør, søgte blandt andet nævnet om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, idet han som følge af skudepisoden i en periode på mere end et år ikke havde været i stand til at køre de lange busture til udlandet på grund af psykiske problemer som følge af episoden.

I medfør af erstatningsansvarslovens § 2 ydes der erstatning for tabt arbejdsfortjeneste, indtil skadelidte har genoptaget arbejdet i væsentligt samme omfang som forud for skaden. Idet ansøger efter episoden var i stand til at køre de almindelige busser, og idet kørsel med store busser kun havde udgjort en mindre del af ansøgers arbejde, fandt nævnet, at ansøger efter tilskadekomsten måtte anses for at have arbejdet i væsentligt samme omfang som forud for skaden. Nævnet meddelte derfor afslag på ansøgningen om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste.

7.9 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 5

7.9.1 Erstatning for erhvervsevnetab – varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde

Efter erstatningsansvarslovens § 5 tilkommer der skadelidte erstatning for tab af erhvervsevne, hvis en personskade har medført varig nedsættelse af skadelidtes evne til at skaffe sig indtægt ved arbejde. Ved bedømmelsen af erhvervsevnetabet tages der hensyn til skadelidtes muligheder for at skaffe sig indtægt ved sådant arbejde, som med rimelighed kan forlanges af den pågældende efter dennes evner, uddannelse, alder og muligheder for erhvervsmæssig omskoling og genoptræning eller lignende. Skadelidtes erhvervsevnetab beregnes i procent (erhvervsevnetabsprocenten). Der ydes ikke erstatning, såfremt erhvervsevnetabet er mindre end 15 pct.

Hvis det sandsynliggøres, at en ansøger har lidt et erhvervsevnetab som følge af tilskadekomsten, vil nævnet forelægge sagen for Arbejdsskadestyrelsen med henblik på, at styrelsen afgiver en udtalelse om ansøgers erhvervsevnetabsprocent. Arbejdsskadestyrelsens udtalelse er alene vejledende for nævnet, men vil som altovervejende hovedregel blive lagt til grund af nævnet. Nævnet har dog i enkelte særlige tilfælde tilsidesat Arbejdsskadestyrelsens vurdering af ansøgers erhvervsevnetabsprocent.

I n. j.nr. **06-520-00208** havde Arbejdsskadestyrelsen vurderet ansøgerens erhvervs-evnetab til 15 procent. På trods heraf afslog nævnet ansøgerens krav om erstatning for tab af erhvervsevne, idet nævnet – på grund af ansøgerens personlige og erhvervsmæssige situation forud for tilskadekomsten – anså det for tvivlsomt, om ansøgeren ville være kommet i arbejde, hvis skaden ikke var indtrådt. Nævnet fandt således ikke, at ansøgeren reelt havde lidt et erhvervsevnetab som følge af tilskadekomsten.

Nævnet lagde vægt på, at ansøgeren gennem længere tid kun havde haft en meget spinkel tilknytning til arbejdsmarkedet. Ansøgeren havde været uden arbejde siden 1998 og var det stadig på tidspunktet for sagens behandling i nævnet i august 2005. Nævnet lagde endvidere vægt på, at ansøgeren ikke tidligere havde kunnet gennemføre jobtræningstilbud fra kommunen, og at ansøgeren selv havde oplyst over for kommunen, at han ikke mente, at han var i stand til at vende tilbage til arbejdsmarkedet. Nævnet tilkendegav dog samtidig, at spørgsmålet vedrørende eventuel erstatning for tab af erhvervsevne kunne genoptages, såfremt ansøgerens erhvervsmæssige situation måtte ændre sig.

7.10 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 7 – FASTSÆTTELSE AF ERHVERVSEVNETABSERSTATNING

7.10.1 Fastsættelse af årsløn

Efter erstatningsansvarslovens § 6 fastsættes erstatning for tab af erhvervsevne blandt andet på grundlag af ansøgers årsløn. Årslønnen fastsættes i medfør af samme lovs § 7, stk. 1, som ansøgerens samlede erhvervsindtægt i det år, der går forud for datoen for skadens indtræden. Årslønnen opgøres således ikke i kalenderåret, men fra datoen for tilskadekomsten og et år bagud.

Efter erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2, kan årslønnen dog fastsættes skønsmæssigt, når særlige indtægts- eller ansættelsesforhold eller andre særlige forhold har gjort sig gældende.

Som anført i årsberetningen for 2003, afsnit 7.9.1, har nævnet, hvis ansøgeren gennem længere tid kun har haft en vag tilknytning til arbejdsmarkedet, som udgangspunkt anvendt en standardårsløn på 165.000 kr. ved beregningen af erstatning for tab af erhvervsevne. Standardårslønnen kan ikke anvendes, hvis ansøger har en fast tilknytning til arbejdsmarkedet, heller ikke selv om ansøgers faktiske årsløn er lavere end standardårslønnen, jf. nærmere årsberetningen 2004, afsnit 7.9.1.

Nævnet har – som omtalt i årsberetningen 2005, afsnit 7.12. – i 2006 besluttet at forhøje standardårslønnen til 210.000 kr. for sager, hvor straffelovsovertrædelsen er sket den 1. januar 2006 eller senere.

N.j.nr. 06-520-00663 Ansøger, som på skadestidspunktet var 19 år, blev udsat for drabsforsøg, idet en ukendt gerningsmand stak ham i brystet og i armen, hvorved centrale nervebaner blev skåret over, og en nerve i armen blev beskadiget. Arbejdsskadestyrelsen vurderede méngraden til 60 pct. og erhvervsevnetabet midlertidigt til 25 pct. Ansøger og dennes advokat gjorde for så vidt angår fastsættelsen af erstatningen for erhvervsevnetab gældende, at der skulle tages udgangspunkt i en årsløn svarende til, hvad ansøger ville have tjent som nyudlært kok, hvis han ikke på grund af overfaldet var blevet forhindret i at starte på uddannelsen. Ansøgeren var optaget på Restaurant og Hotel Skolen med start et halvt år efter skaden.

Nævnet fandt, at der i det foreliggende tilfælde, hvor ansøgeren navnlig på grund af sin unge alder havde en vag tilknytning til arbejdsmarkedet, og hvor han i øvrigt havde udvist bestræbelser på at få en uddannelse, skulle tages udgangspunkt i den løn, han kunne have oppebåret som nyudlært kok. Nævnet fandt således, at der var grundlag for at fravige udgangspunktet om, at årslønnen for personer, der alene har en vag tilknytning til arbejdsmarkedet, fastsættes til en standardårsløn, der for skader indtruffet efter 1. januar 2006 udgør 210.000 kr.

7.11 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 12 – ERSTATNING FOR BEGRAVELSESUDGIFTER

Efter erstatningsansvarslovens § 12 skal den, som er erstatningsansvarlig for en andens død, betale erstatning for rimelige begravelsesudgifter og erstatning til den, som ved dødsfaldet har mistet en forsørger.

I praksis anser nævnet som udgangspunkt begravelsesudgifter på op til 30.000 kr. for rimelige. Nævnet har imidlertid i en konkret sag, hvor der forelå helt særlige omstændigheder, besluttet at tilkende et større beløb.

I sagen **n.j.nr. 06-520-04851** havde ansøger mistet sin datter, som under en gymnasiefest var blevet dræbt af sin tidligere kæreste med adskillige knivstik. Ansøger fremsatte bl.a. krav om erstatning for begravelsesudgifter med 40.000 kr.

Nævnet fandt undtagelsesvis at kunne yde erstatning for begravelsesomkostninger med 35.000 kr. Nævnet lagde vægt på, at der på grund af de helt særlige omstændigheder omkring drabet, der fandt sted på afdødes gymnasium foran afdødes gymnasiekammerater, havde været tale om en begravelse med mange deltagende og deraf følgende væsentlige udgifter i tilknytning til begravelsen.

7.12 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 13 – ERSTATNING TIL ÆGTEFÆLLE ELLER SAMLEVER

Efter erstatningsansvarslovens § 13 udgør erstatningen for tab af forsørger til ægtefælle eller samlever 30 pct. af den erstatning, som afdøde må antages at ville have opnået ved et fuldstændigt tab af erhvervsevnen, jf. lovens §§ 5-8. Erstatningen udgør dog mindst 740.500 kr. (2006-niveau), medmindre der foreligger særlige omstændigheder. Var forsørgeren fyldt 30 år, nedsættes erstatningen efter reglerne i § 9.

N.j.nr. 06-520-03560 Ansøger søgte forsørgertabserstatning i anledning af, at hendes kæreste gennem 17 år var afgået ved døden, efter at han under udførelsen af sit arbejde som taxachauffør var blevet tilført et knivstik i halsen. Arbejdsskadestyrelsen og Ankestyrelsen afslø ansøgers krav om erstatning for forsørgertab med henvisning til, at ansøger og afdøde ikke havde haft fælles adresse, og at et månedligt overført beløb på 3.000 kr. ikke var tilstrækkeligt til at fastslå, at afdøde helt eller delvist havde forsørget kvinden.

Nævnet meddelte ansøger afslag på erstatning efter erstatningsansvarslovens §§ 12 og 13, da det ikke fandtes tilstrækkeligt sandsynliggjort, at ansøger og afdøde havde været samlevende. Ved vurderingen af, om den efterlevende var samlevende med afdøde indgår momenter som fælles bolig, fælles husholdning, fælles økonomi og samlivets varighed, jf. f.eks. Erstatningsansvarsloven med kommentarer, 6. udg., side 310. Ansøger og afdøde, som havde bopæl ved sin moder, var ikke registreret med samme folkeregisteradresse, afdødes

moder havde ligeledes fremsat krav om erstatning for forsørgertab ved behandlingen af afdødes sag i Arbejdsskadestyrelsen, og det kunne ikke dokumenteres, at ansøger og afdøde havde haft fælles økonomi eller husholdning. Nævnet bemærkede i afgørelsen, at forsørgertabserstatning i henhold til offererstatningsloven og erstatningsansvarsloven er subsidiær i forhold til forsørgertabserstatning efter arbejdsskadesikringsloven, jf. herved denne lovs § 77.

I sagen **n.j.nr. 06-520-00930** fastsatte nævnet ved beregningen af ansøgers forsørgertabserstatning afdødes årsløn skønsmæssigt til 500.000 kr. i medfør af erstatningsansvarslovens § 7, stk. 2. Nævnet lagde ved sin afgørelse vægt på, at resultatet før renter og før afskrivninger af afdødes virksomhed i 2003 udgjorde 468.619 kr. Nævnet fandt ikke, at der i den konkrete sag kunne ses bort fra, at afdøde havde betydelige udgifter til forpagtning (ca. 335.000 kr.) og renter (ca. 495.000 kr.), idet disse udgiftsposter måtte antages at have været en forudsætning for virksomhedens drift. Nævnet fandt på den baggrund undtagelsesvis ikke, at afdødes årsløn i overensstemmelse med udgangspunktet i praksis skulle fastsættes på grundlag af virksomhedens resultat før renter men efter afskrivninger, som det var gjort gældende af ansøger.

7.13 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 18

Bestemmelsen i erstatningsansvarslovens § 18 fastslår, i hvilket omfang krav på erstatning og godtgørelse kan overføres til andre ved aftale eller arv, ligesom bestemmelsen fastlægger, hvordan kravene er stillet i formueforholdet mellem ægtefæller. Det følger bl.a. af bestemmelsen, at krav på erstatning og godtgørelse i tilfælde af skadelidtes død falder i arv til skadelidtes arvinger⁷.

Hvis skadelidte dør, inden et krav på f.eks. godtgørelse for varigt mén eller erstatning for erhvervsevnetab er anerkendt eller fastslået ved dom eller af Erstatningsnævnet, kan der dog efter omstændighederne ske nedsættelse af erstatningen eller godtgørelsen under henvisning til skadelidtes korte levetid. Der sker normalt ikke nedsættelse af erstatningen ved dødsfald senere end ca. 3 år efter tilskadekomsten, jf. herved U 2005 2390 H.

N.j.nr. 06-520-03907 I januar 2005 var ansøger af skadevolder blevet tildelt flere slag i hovedet med en hammer samt flere knytnæveslag, hvorved ansøger bl.a. havde pådraget sig kraniebrud. Ansøger søgte som følge heraf om godtgørelse for varige mén m.v. Ansøger afgik imidlertid ved døden i november 2005.

⁷ Erstatningsansvarslovens § 18, stk. 2, indeholdt tidligere en bestemmelse, hvorefter krav om godtgørelse for personskade først faldt i arv, når det var anerkendt eller gjort gældende ved sagsanlæg eller under en straffesag ved kravets fremsættelse i retten eller i et anklageskrift eller en stævning, der var indleveret til retten. Denne bestemmelse er imidlertid ophævet med virkning fra den 23. januar 2003. Sådanne godtgørelseskrav falder således nu som udgangspunkt i arv fra samme tidspunkt som krav på erstatning for økonomisk skade i anledning af personskade, dvs. uanset om skadelidte har gjort kravet gældende inden sin død.

I august 2006 fastsatte nævnet på grundlag af sagens lægelige akter skønsmæssigt ansøgers varige mén til 5 pct. Nævnet reducerede herefter – med henvisning til forarbejderne til erstatningsansvarsloven og U 1988.432Ø og U 1996.618Ø – godtgørelsen med 1/3 på grund af dødsfaldet, som var indtruffet ca. 10 måneder efter tilskadekomsten.

I en konkret sag fandt nævnet, at godtgørelse for varigt mén måtte anses for bortfaldet som følge af skadelidtes død kort tid efter overfaldet:

N.j.nr. 06-520-02978 I sagen blev en 62-årig kvinde udsat for grov vold og afgik ved døden ca. 4 måneder efter overfaldet som følge af kvæstelserne. Nævnet tilkendte dødsboet efter afdøde godtgørelse for svie og smerte i sygeperioden frem til dødstidspunktet, ligesom boet blev tilkendt krænkelsesgodtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3.

Nævnet afslog imidlertid at betale godtgørelse for varigt mén under henvisning til, at afdøde var afgået ved døden allerede ca. 4 måneder efter tilskadekomsten. Nævnet lagde vægt på en udtalelse fra Retslægerådet, hvoraf det fremgik, at døden var en direkte følge af de skader, der blev konstateret ved indlæggelsen. Nævnet lagde endvidere vægt på, at afdøde var indlagt på sygehus i perioden fra tilskadekomsten og frem til dødstidspunktet, og at afdødes helbredstilstand i denne periode måtte beskrives som enten kritisk eller i livsfare. Afdødes tilstand efter tilskadekomsten blev således ikke stabiliseret. Nævnet fandt derfor, at afdødes tilstand kunne sammenlignes med situationer, hvor skadelidte svæver i livsfare frem til dødsfaldet. Der var på den baggrund ikke grundlag for at tilkende boet efter afdøde godtgørelse for varigt mén.

7.14 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26, STK. 1 OG 2, - TORTGODTGØRELSE

7.14.1 Frihedsberøvelser

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, skal den, der er ansvarlig for en retsstridig krænkelse af en andens frihed, fred ære eller person, betale den forurettede godtgørelse for tort.

N.j.nr. 06-520-01592 Ansøger var af fire gerningsmænd blevet tvunget fra sin lejlighed og ned i en bil. I bilen blev han iført håndjern og fik en hue trukket over hovedet, så han ikke kunne se. Herefter blev han transporteret til en ejendom, hvor han blev lænket til et vandrør i ca. 45 minutter.

I overensstemmelse med nævnets praksis - jf. bl.a. sagen n.j.nr. 1137/2000 gengivet i årsberetningen for 2001, side 30 - fastsatte nævnet skønsmæssigt godtgørelsen efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 1, til 10.000 kr. Nævnets afgørelse blev truffet på grundlag af frihedsberøvelsens karakter og varighed.

N.j.nr. 06-520-01777 Ansøger havde af sin daværende kæreste været udsat for vold i form af adskillige slag og spark i ansigtet og på kroppen og ølflasker, der blev kastet/droppet ned i ansigtet på ansøger. Volden var udøvet over en periode på 4 dage, hvor ansøger blev holdt indespærret i sin lejlighed. Ansøger pådrog sig adskillige skader ved volden, herunder nedsat syn på det ene øje. Ansøgers kæreste blev i retten fundet skyldig i bl.a. overtrædelse af straffelovens § 123 (om trusler eller vold mv. mod vidner) og § 261, stk. 1 (om frihedsberøvelse), mens 2 andre tiltalte blev fundet skyldige i medvirken til volden og frihedsberøvelsen.

Henset til frihedsberøvelsens længde, den grove vold, og den alvorlige personskade ansøger blev påført, tilkendte nævnet ansøger en godtgørelse for tort på 30.000 kr.

7.14.2 Forbrydelser mod kønssædeligheden mv.

Efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 2, skal det ved fastsættelsen af tortgodtgørelsen tillægges vægt, at krænkelser er begået ved en forbrydelse, der har indebåret en overtrædelse af bestemmelser i straffelovens kapitel 23 (forbrydelser i familieforhold) eller 24 (forbrydelser mod kønssædeligheden). Bestemmelsen blev indsat i erstatningsansvarsloven ved lov nr. 463 af 7. juni 2001. Lovændringen tog bl.a. sigte på at fordoble det hidtidige godtgørelsesniveau i sædelighedssager, således at udgangspunktet ved udmåling af godtgørelse for tort ved fuldbyrdet voldtægt er 60-70.000 kr. og omkring det halve ved forsøg på voldtægt.

Godtgørelsen i de enkelte sager fastsættes ud fra en vurdering af de konkrete omstændigheder i hvert enkelt tilfælde. Nævnet lægger i den forbindelse blandt andet vægt på karakteren af de seksuelle krænkelser, den anvendte tvang eller vold, varigheden af forbrydelsen, hvor forbrydelsen er sket, om der har medvirket en eller flere gerningsmænd og, hvis der er tale om forsøg, hvor fremskredent forsøget har været.

I andre sædelighedssager end voldtægt og forsøg på voldtægt fastsættes godtgørelsen mere skønsmæssigt, men under hensyn til de samme momenter, der er anført ovenfor.

I **n.j.nr. 06-520-04525** blev ansøger, der cyklede hjem om natten ad et stisystem i et villakvarter, standset af fire mænd, der rev hende af cyklen og tvang hende ned på jorden. To af gerningsmændene fastholdt ansøger, mens de to øvrige voldtog hende. Nævnet tilkendte under hensyn til forholdets grovhed, herunder at der var tale om en overfaldsvoldtægt begået af flere gerningsmænd, 80.000 kr. i tortgodtgørelse til ansøger.

Der kan fra nævnets praksis endvidere henvises til en lignende sag (n.j.nr. 2953/2003) omtalt i nævnets årsberetning 2004, afsnit 7.13.1, s. 32. I sagen blev ansøger ligeledes tilkendt en tortgodtgørelse på 80.000 kr.

I **n.j.nr. 06-520-04876** var ansøger, en 47-årig kvinde, på vej hjem fra en tur i byen blevet udsat for en alvorlig blufærdighedskrænkelser.

En ukendt mand rettede henvendelse til hende, fulgte efter hende og tog til sidst fat i hende og trak hende ind i en port. Inde i porten tog manden sit lem frem og onanerede til sædafgang, mens han fastholdt ansøger. Manden forsøgte endvidere flere gange at kysse ansøger. Nævnet tilkendte ansøger 15.000 kr. i godtgørelse for tort. Nævnet lagde ved fastsættelsen af tortgodtgørelsens størrelse vægt på overgrebets karakter, herunder at ansøger ikke på forhånd havde kendskab til gerningsmanden, at hun mod sin vilje var blevet trukket ind i porten, hvor krænkelserne fandt sted, og at hun var blevet fastholdt under episoden.

N.j.nr. 06-520-01258 Ansøgeren havde i perioden august 2001 til august 2003, hvor hun var 11 - 13 år, gentagne gange været udsat for anden kønslig omgængelse end samleje fra en medbeboer på det opholdssted, hvor hun boede. Ved overgrebene havde den dengang 15-17-årige skadevolder berørt ansøger i skridtet og på brysterne, stukket en finger ind i hendes skede, slikket hende i skridtet, forsøgt at føre sit lem ind i hendes skede og anus samt ladet hende berøre sit lem til sædafgang.

Nævnet tilkendte under hensyn til overgrebenes karakter og tidsmæssige udstrækning sammenholdt med ansøgers og skadevolders unge alder, herunder aldersforskellen mellem ansøger og skadevolder, 50.000 kr. i tortgodtgørelse.

N.j.nr. 06-520-01343 Ansøger, som på grund af en hjerneskade gik i specialklasse, blev i perioden fra 3. klasse til 8. klasse udsat for en række seksuelle overgreb af jævnaldrende skolekammerater. Krænkelserne spændte fra voldtægt og anden kønslig omgængelse end samleje til blufærdighedskrænkelser.

Nævnet tilkendte ansøger en samlet tortgodtgørelse på 100.000 kr. for de overgreb, som hun havde været udsat for. Ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse lagde nævnet bl.a. vægt på antallet og karakteren af overgrebene. Nævnet lagde endvidere vægt på, at der var tale om sex mellem jævnaldrende, og at der havde været et element af indforståelse fra ansøgerens side. Nævnet indstillede over for politimesteren, at der blev gjort regres mod skadevolderne, idet nævnet bemærkede, at erstatningsansvaret formentlig ville blive dækket af skadevoldernes familieforsikring, jf. forsikringsaftalelovens § 19.

N.j.nr. 06-520-01369 og 06-520-01372 Ansøgerne (der var henholdsvis 13 og 15 år) var i forbindelse med arbejdet på et pizzeria blevet udsat for blufærdighedskrænkelser fra pizzeriaets indehaver (der var 34 år). Skadevolder havde blandt andet befølt pigerne på bagdelen og brysterne uden på tøjet, ligesom han flere gange havde forsøgt at kysse dem.

Nævnet tilkendte tortgodtgørelse på henholdsvis 10.000 og 15.000 kr. Nævnet lagde ved begge afgørelser vægt på krænkelsernes karakter, den tjenstlige afhængighed og den betydelige aldersforskel mellem pigerne og skadevolder. Med henvisning til, at der for den ene pige

vedkommende var tale om gentagne krænkelse, fastsatte nævnet i denne sag tortgodtgørelsen til 15.000 kr.

7.15 ERSTATNINGSANSVARSLovens § 26 A – GODTGØRELSE TIL EFTERLADTE

Godtgørelse til efterladte ved dødsfald i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a kommer kun på tale ved dødsfald, der er forvoldt forsætligt eller ved grov uagtsomhed. Bestemmelsen vil derfor typisk finde anvendelse i tilfælde, hvor dødsfaldet er forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237 (manddrab), § 246 (grov vold med døden til følge) eller eventuelt § 252 (forsætlig fareforvoldelse).

Er dødsfaldet forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 237, er udgangspunktet, at der skal betales godtgørelse. Er døden derimod forvoldt ved overtrædelse af straffelovens § 246 eller § 252, afhænger det af en konkret vurdering af karakteren af tiltaltes handling og den lidelse eller krænkelse, som derved er påført de efterlevende, om der skal betales godtgørelse. Der kan i den forbindelse lægges vægt på, om dødsfaldet er forvoldt på en særlig brutal eller krænkende måde, om afdøde har været udsat for omfattende vold eller seksuelle krænkelse inden døden, eller om døden er forvoldt på en særlig pinefuld måde. Det kan også indgå i vurderingen, hvor "tæt" de efterladte har været på begivenhederne. Har et barn f.eks. været til stede i forbindelse med drabet på en af sine forældre, kan dette i sig selv tale for tilkendelse af godtgørelse.

Udgangspunktet for godtgørelsens størrelse ved forsætligt drab er 100.000 kr. Ved dødsfald som følge af grov uagtsomhed kan godtgørelsen fastsættes til et mindre beløb, idet det dog i lovens forarbejder forudsættes, at der ikke tilkendes helt bagatelagtige beløb.

Godtgørelsen kan udbetales til personer, der stod afdøde særlig nær. Det vil som udgangspunkt sige afdødes efterladte ægtefælle eller samlever, mindreårige børn og, hvis afdøde var mindreårig, afdødes forældre. Ved mindreårige børn vil det som udgangspunkt være uden betydning, om barnet rent faktisk boede sammen med afdøde, og om barnet selv er i stand til at forstå de særlige omstændigheder omkring dødsfaldet, der begrundes godtgørelsen. Hjemmeboende voksne børn vil som udgangspunkt også være omfattet af bestemmelsen.

Der kan udbetales en godtgørelse i den størrelsesorden, der er omtalt ovenfor, til hver af de efterladte, som stod afdøde særlig nær.

Bestemmelsen, der er gældende for skader sket den 23. januar 2003 og senere, er nærmere omtalt i årsberetningerne for 2003, afsnit 7.13 og 2004, afsnit 7.14.

I **n.j.nr. 06-520-04313** var ansøgers far blevet dræbt og efterfølgende parteret, og ligdele var blevet henkastet forskellige steder i byen.

Nævnet tilkendte ansøger, der var et mindreårigt barn, 120.000 kr. i godtgørelse til efterladte i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a. Ved fastsættelsen af godtgørelsens størrelse lagde nævnet vægt på

sagens helt ekstraordinære omstændigheder, herunder drabets karakter og den efterfølgende håndtering af liget, der måtte anses for at have påført de efterlevende særlig lidelse eller krænkelse.

N.j.nr. 06-520-04851 Ansøger havde mistet sin datter, som under en skolefest foran skolekammeraterne var blevet dræbt af sin tidligere kæreste med adskillige knivstik. Ansøgeren fremsatte bl.a. krav om godtgørelse på 125.000 kr. i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a.

Nævnet tilkendte ansøger 100.000 kr. i godtgørelse. Nævnet lagde vægt på, at en godtgørelse i denne størrelsesorden efter bestemmelsens forarbejder som udgangspunkt måtte anses for den maksimale godtgørelse. Nævnet fandt ikke, at der, uanset at der var tale om en meget voldsom og tragisk hændelse, forelå sådanne helt særlige omstændigheder, at udgangspunktet i forarbejderne kunne fraviges.

Efter omstændighederne er også andre end ægtefælle, samlever, børn eller forældre omfattet af bestemmelsen i § 26 a. Dette forudsætter dog, at der har været et sådant særligt forhold mellem den pågældende og afdøde, at der må antages at være tale om en tilsvarende særlig følelsesmæssig belastning som følge af dødsfaldet. Det kan f.eks. være en søskende, der som voksen i mange år har haft fælles bolig og husholdning med afdøde.

I **n.j.nr. 06-520-04880** og **04881** behandlede nævnet yderligere 2 sager vedrørende den samme tragiske episode som i 06-520-04851. I disse sager var ansøgerne, der var henholdsvis 7 og 20 år, begge søskende til afdøde. Begge ansøgere fremsatte krav om godtgørelse til efterladte i medfør af erstatningsansvarslovens § 26 a. Den yngste fremsatte krav på 100.000 kr. og den ældste krav på 125.000 kr. Den yngste boede på tidspunktet for hændelsen sammen med den afdøde søster, mens den ældste kort forinden var flyttet hjemmefra.

Der var ikke i sagen oplysninger om, at de to søskende havde et forhold til søsteren, der adskilte sig fra almindelige gode og nære søskendeforhold. Nævnet afslog derfor ansøgningerne under henvisning til, at det af forarbejderne til § 26 a fremgår, at den personkreds, som kan komme i betragtning til godtgørelse efter bestemmelsen, er afgrænset meget snævert til at omfatte relationer mellem forældre og hjemmeboende/mindreårige børn, relationer mellem ægtefæller/samlevende og f.eks. mellem søskende, der *"som voksne i mange år har haft fælles bolig og husholdning med afdøde"*.

7.16 FORÆLDELSE

Efter fristreglen i offererstatningslovens § 13 kan nævnet ikke behandle en ansøgning, der er indgivet over 2 år efter, at lovertrædelsen er begået, medmindre der foreligger særlige grunde. Der henvises herved nærmere til afsnit 7.5 ovenfor. Ved siden af denne fristregel gælder endvidere de almindelige forældelsesretlige regler, jf. herved

nævnets årsberetning for 2003, afsnit 7.15. Der gælder således forældelsesloven af 1908 (1908-loven), hvorefter erstatningsansvar for personskade som udgangspunkt forældes efter 5 år (§ 1, nr. 5), og den almindelige 20-årige forældelse i Danske Lov 5-14-4⁸.

Den 20-årige forældelse finder kun anvendelse, hvis skaden er bevirket ved en forbrydelse, for hvilken der under offentlig straffesag pålægges straf. Da nævnet behandler både sager, hvor gerningsmanden aldrig er fundet, og der derfor ikke er ført nogen straffesag, og sager, hvor der foreligger dom, afhænger det således af den konkrete sag, hvilken forældelsesfrist, der finder anvendelse.

1908-lovens 5-årige forældelsesfrist gælder i medfør af lovens § 2 som udgangspunkt fra det tidspunkt, hvor fordringen af fordringshaveren kan kræves betalt – det vil for erstatningskrav uden for kontrakt normalt sige ved skadens indtræden.

Hvis skadelidte som følge af "utilregnelig uvidenhed om sit krav" har været ude af stand til at gøre kravet gældende, regnes forældelsesfristen imidlertid først fra det tidspunkt, hvor skadelidte blev i stand til at kræve sit krav betalt, jf. herved 1908-lovens § 3.

I **n.j.nr. 06-520-00949** havde ansøger i perioden fra 1992 til 1997, hvor ansøgeren var 5-10 år, været udsat for grove blufærdighedskrænkelser. Som følge heraf søgte ansøger om godtgørelse for tort. Skadevolderen blev i landsretten i 2005 fundet skyldig i forholdene, men blev frifundet, da der var indtrådt strafferetlig forældelse. Idet skadevolderen således ikke var pålagt straf i retten, var det 1908-lovens 5-årige forældelse, der fandt anvendelse i relation til erstatningskravet. Forældelsesfristen blev afbrudt ved tiltalerejsningen mod skadevolder i 2004, men på dette tidspunkt var der forløbet mere end 5 år fra det sidste overgreb mod ansøger, hvorfor ansøgers erstatningskrav som udgangspunkt måtte anses for forældet. Henset til ansøgers unge alder på gerningstidspunktet samt omstændighederne i øvrigt, besluttede nævnet imidlertid i medfør af 1908-lovens § 3 ikke at anse erstatningskravet for forældet. Nævnet lagde herved vægt på, at forældelsesfristen tidligst måtte anses for at løbe fra 1999, hvor ansøgeren fyldte 12 år. Ansøgers erstatningskrav mod skadevolder var således ikke forældet.

I **n.j.nr. 06-520-00744** havde den 20-årige ansøger indgivet politianmeldelse om blufærdighedskrænkelser begået mod hende 9 år tidligere, da hun var 11 år. Politiet opgav påtale mod den udpegede gerningsmand, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til, at den pågældende fandtes skyldig til straf. Politiet lagde ved afgørelsen navnlig vægt på, at forholdet var forældet i medfør af straffelovens § 93, stk. 1, nr. 2. Efter straffelovens § 93, stk. 1, nr. 2, er forældelsesfristen 5 år for forbrydelser som blufærdighedskrænkelser, hvor der ik-

⁸ Det bemærkes, at justitsministeren den 28. februar 2007 i Folketinget har fremsat forslag (L 165) til lov om forældelse af fordringer (forældelsesloven). Lovforslaget indeholder en ny lov om forældelse af fordringer, der – hvis den vedtages – skal erstatte de gældende forældelsesregler i Danske Lov 5-14-4 og i lov nr. 274 af 22. december 1908 om forældelse af visse fordringer (1908-loven).

ke er hjemlet højere straf end fængsel i 4 år. Da der således ikke var afsagt straffedom mod skadevolder, var det den 5-årige forældelsesfrist i 1908-lovens § 1, stk. 5, der fandt anvendelse.

Efter en samlet afvejning af på den ene side ansøgers unge alder på gerningstidspunktet og på den anden side den lange tid, som var forløbet fra tilskadekomsten til indgivelsen af politianmeldelse, fandt nævnet under hensyn til forældelsesreglerne i straffeloven og 1908-loven samt fristreglen i offererstatningslovens § 13 ikke, at ansøger kunne tilkendes erstatning eller godtgørelse som følge af overgrebene.

I **n.j.nr. 06-520-00946** havde den da 24-årige ansøger indgivet politianmeldelse om, at han i perioden fra han var 14-18 år adskillige gange havde været udsat for forskellige seksuelle overgreb, herunder analt samleje adskillige gange, begået af ansøgers skolelærer. Politiet udarbejdede et udkast til anklageskrift den 18-03-2005, hvor skadevolder blev tiltalt for overtrædelse af straffelovens § 225, jf. § 222, stk. 1, og § 223, stk. 1. Sagen blev ikke behandlet ved domstolene, idet politiet ved brev af 02-05-2005 meddelte retten, at straffesagen mod skadevolder blev henlagt, idet skadevolder var afgang ved døden den 26-04-2005.

Efter en samlet afvejning af ansøgers alder på gerningstidspunktet, den lange tid, som var forløbet, inden ansøger indgav politianmeldelse i sagen, sammenholdt med forældelsesreglerne og fristreglen i offererstatningslovens § 13 fandt nævnet ikke, at ansøger kunne tilkendes erstatning eller godtgørelse som følge af overgrebene begået mod ham i 1994 til 1998.

København den 10. maj 2007

M. Lerche

Bilag 1

Oversigt over forekomsten af de enkelte straffelovsovertrædelser i 2006

Strfl. §§ 119-121	111
Strfl. § 123	14
Strfl. § 210	17
Strfl. §§ 216-217	96
Strfl. § 218-221	8
Strfl. §§ 222-223 a	105
Strfl. § 224	62
Strfl. § 232	91
Strfl. § 237	67
Strfl. § 241	6
Strfl. 244	1790
Strfl. 245	602
Strfl. 246	17
Strfl. 249	3
Strfl. 252	18
Strfl. §§ 260-261	18
Strfl. § 266	13
Strfl. § 276, § 291, § 293	26
Strfl. § 279	2
Strfl. § 281	3
Strfl. § 288	255
Strfl. I øvrigt	20
Andet	25
I alt	3369 ⁹

⁹ Der er i 2006 indkommet 3.475 nye erstatningssager. Det er på 3.369 af disse sager registreret, hvilken straffelovsovertrædelse sagen vedrører. At der ikke er registreret en straffelovsovertrædelse på alle 3.475 nye sager skyldes bl.a., at det i nogle tilfælde ikke er muligt på modtagelsestidspunktet at afgøre, hvilken straffelovsovertrædelse erstatningssagen vedrører. Det gælder navnlig ansøgninger, der ved en fejl er sendt direkte til Erstatningsnævnet, og ikke – i overensstemmelse med nævnets forretningsorden – gennem politiet, og hvor nævnet derfor ikke på ansøgningstidspunktet har modtaget de relevante akter fra straffesagen.

Bilag 2

Oversigt over tilkendte erstatninger mv. i 2006 fordelt på erstatningsposter

Tilkendt erstatning/godtgørelse i 2006:

Svie og smerte (eal § 3)	13.575.800
Helbredelsesudgifter (eal § 1)	657.536
Tandbehandling	1.279.247
Personlige ejendele (ofl § 1, stk. 2)	951.704
Mistede kontanter (ofl § 1, stk. 2)	63.558
Tingsskade (ofl § 3)	36.875
Forlængelse af uddannelse/tab af skoleår	146.500
Transportudgifter	182.899
Tabt arbejdsfortjeneste (eal § 2)	7.019.139
Begravelsesudgifter (eal § 12)	163.447
Overgangsbeløb (eal § 14 a)	731.500
Tort (eal § 26, stk.1-2)	11.304.500
Krænkelsergodtgørelse (eal § 26, stk. 3)	1.020.000
Godtgørelse til efterladte (eal § 26 a)	3.066.260
Lægeerklæring, betalt af ansøger/advokat	170.990
Varigt mén (eal § 4)	13.801.143
Erhvervsevnetabserstatning (eal § 5)	34.147.505
Varige helbredelsesudgifter (eal § 1 a)	86.488
Tab af forsørger, ægtefælle (eal § 13)	3.793.715
Andet	272.400
I alt	96.593.159

Administrative udgifter i 2006:

Gebyr til Arbejdsskadestyrelsen	602.500
Tandlægekonsulent	37.705
Lægekonsulent	0 ¹⁰
Erklæringer betalt af nævnet	912.147
Andet	5.523
I alt	1.557.874

Udbetalt i alt i 2006:

Tilkendte erstatninger og godtgørelser	96.593.159
Administrative udgifter	1.557.874
I alt	98.151.033

¹⁰ Nævnet har først i 2007 indgået aftaler om bistand fra speciallægekonsulenter, jf. herved årsberetningen for 2006, afsnit 7.2.1.

Bilag 3

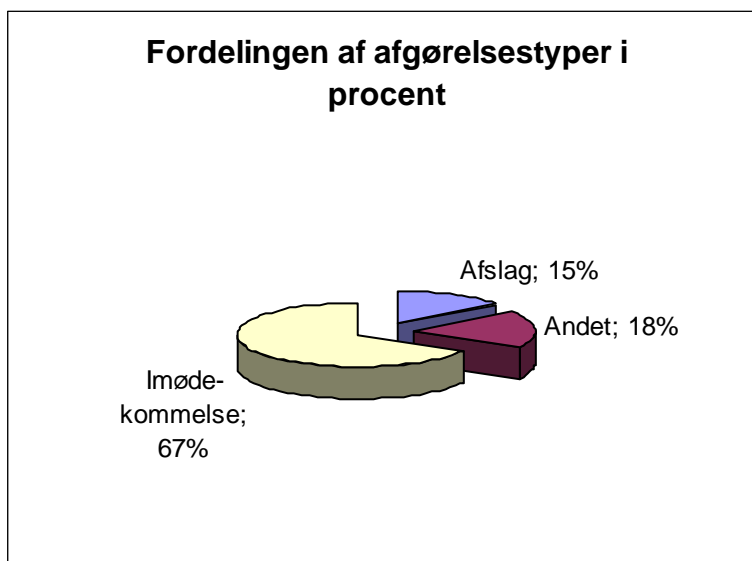
Oplysninger om meddelte afslag i 2006

Erstatningsnævnet har i 2006 truffet 5.629 afgørelser, jf. årsberetningen 2006, afsnit 4.

I 58,5 pct. af afgørelserne har nævnet i det væsentligste imødekommet ansøgers erstatningskrav, mens 15 pct. af afgørelserne har gået ud på afslag. Endvidere har nævnet i 9 pct. af sagerne – typisk efter at have modtaget dokumentation for ansøgers krav – ændret nævnets tidligere afgørelse. Disse afgørelser vil i langt de fleste tilfælde gå ud på imødekommelse af ansøgers krav. De sager, hvor nævnet har imødekommet eller genoptaget og ændret en tidligere afgørelse udgør tilsammen 67,4 pct. af de trufne afgørelser.

De øvrige 17,5 pct. af de trufne afgørelser, hvor nævnet hverken har imødekommet eller afslået det fremsatte erstatningskrav, drejer sig bl.a. om tilfælde, hvor nævnet ikke har kunnet tage stilling til kravet på det foreliggende grundlag, og hvor nævnet derfor har afsluttet sagen med tilsagn om genoptagelse ved indsendelse af dokumentation el.lign. for kravet (14,8 pct.). Endvidere drejer det sig om sager, hvor nævnet har besluttet at henlægge en erstatningssag, f.eks. fordi ansøger har oplyst, at han eller hun ikke ønsker videre foretaget i sagen (under 0,3 pct.). Endelig drejer det sig om afgørelser, hvorved nævnet har besluttet at genoptage, men har fastholdt nævnets tidligere afgørelse (2,4 pct.).

Fordelingen af afgørelsestyper kan illustreres ved nedenstående diagram:

Bilag 4

Oplysninger om afslagsgrunde i 2006

Blandt de afgørelser, hvorved nævnet har truffet afgørelse om afslag på erstatning, fordeler begrundelserne for afslagene sig som illustreret ved nedenstående figur:

